PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК II ЖОВТЕНЬ — OCTOBER, 1961 Ч. 10

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

Рік II ЖОВТЕНЬ, 1961

Ч. 10

Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Редактор Наталія Когуська

Річна передплата в Канаді $3.50

Поза Канадою 4.00

Поодиноке число ..... .40

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

PROMIN

OCTOBER, 1961 Vol. II

No. 10

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50

Subscription in other countries 4.00

Single copy ..... .40

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: картина мистця Миколи Азовського — Жнива.

ЗМІСТ

Лариса Мурович — Імена обнови 1
Віра Ворскло — Люблю 1
В пошані перед друкованим словом 1
„Канадійська Сцена" — Століття канадійсько-індіянської поетки 3
Іванна Петрів — Явище нової асиміляції української мови в Канаді 4
Марія Пастернакова — Українська жінка в хореографії 7
Т. Шевченко — Наймичка 10
Rt. Hon. J. G. Diefenbaker — Notes of Speech 13
Elizabeth Bilych — Participation in Canadian organization 15
Леонід Бачинський — Український музей-архів у Клівленді 16
Вислід кампанії журнала „Промінь" 17
Леонід Бачинський — Пригода кітки мурки 18
Т. Шевченко — І золотої й дорогої 18
А. Павлик — Звіт філії музею 19
К. С. — На свіжу могилу 19
Для наших господинь 20
Наталя Базюк — Праця молодого СУМК 21
Річні звіти відділів 23
В. Завадська — Вшанували пам'ять Івана Франка 29
К. Дебрин — Два Шевченківські концерти 30
Є. Павлюкевич — Українська вишивка 32
Н. К. — Нові книжки 32

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК II ЖОВТЕНЬ, 1961 Ч. 10

Лариса Мурович

Імена обнови

Вже пуща зорана й земля готова
Під посів наш і наші сподівання —
Виходимо з землянок, щоби знову
Почати день роботи і змагання.

Ще заки зерно упаде в степову
Рілю, що дише тугою чекання,
Ми імена згадаємо чудові,
Що світлі, як весна і дні кохання.

Ось Київ, Львів і рідні Черновиці,
Де юність схована у рівнім слові
Встають, як сяйво провідне зірниці.

Усім їм стяг на прерії готовим,
Підносимо побожно по правиці
Усіх осель — з іменами обнови.

Люблю

Люблю, як світло люблять квіти,
Як мати любить немовля,
Люблю за те, що ти привітна,
За те, що ти моя земля.

Люблю гаїв пахучі трави
І спів дозрілих колосків,
Люблю слова твої ласкаві,
Які сплітаються в казки.

Люблю стежки твої, дороги,
Які прямують до мети,
Степи родючі і розлогі,
Люблю, бо серцю рідна ти.

Люблю тебе, коли дівчата
Ідуть із співом з буряків,
Люблю завжди тебе стрічати
Новою в зареві років.

Люблю тебе, як люблять тільки
В житті один-єдиний раз,
Твої волошки і васильки,
Хатину, стежку, перелаз.

Люблю, як сонце люблять квіти,
Як мати любить немовля,
Люблю, бо ти одна на світі,
Моя розспівана земля.

Віра Ворскло.

В ПОШАНІ ПЕРЕД ДРУКОВАНИМ СЛОВОМ

Трудно було б уявити собі сьогоднішнє життя людей без часописів, без книжок — взагалі без друкованого слова. Часописи, книжки зробили людству велитенську прислугу. Завдяки друкованому слову мільйони людей осягають освіту, пізнають великі відкриття природи, що служать людині, даючи їй вигоди. Сотки тисяч студіюючої молоді здобувають високу освіту — одні в просторих залях університетів, інші, завдяки великій скількості книжок, приступній кожній людині, дають їй нагоду набувати знання і самотужки.

Трудно собі уявити зорганізоване суспільство, яке не читало б своєї преси, своїх журналів з різних обсягів житя. Шляхом часопису, журналу йде виміна думки людей відділених від себе просторами на сотки тисяч миль, шляхом часописів сприймаємо орієнтацію на світові події, витворюємо, так звану, публічну опінію на одну чи другу справу, особливо, коли живемо в демократичній країні, де існує свобода преси і слова. Одиниці, які не читають своєї преси, своїх журналів лишаються поза життям суспільства, всі події і питання дня є для них незрозумілі, далекі і світ таких людей є дуже вузький, дрібний, що обертається в колі місцевих маленьких інтересів.

Шляхом друкування книжок збереглися думки велетнів духа—філософів, дослідників, науковців, Святе Письмо від соток літ; шляхом книжок ми маємо можливість пізнавати історію народів світу, положення різних країв з їх властивостями, пізнавати процеси культурного розвитку різних народів, читати захоплюючі повісті, житт'єписи цікавих людей і багато іншого.

Мірилом культури в багатьох цивілізованих народів є їх література, клясичні твори, які стають гордістю нації, а ім'я письменника, поета увіковічнюється як символ і окраса нації.

Український народ може сміливо ставати поруч найкультурніших державних народів зі своїми літературними здобутками — своїми клясичними творами — белетристикою, поезією, науковими, історичними працями, драмою

і т. п., помимо того, що процес розвитку української літератури й науки йшли найбільш тернистим шляхом, переслідувані, цензуровані чужими пануючими в Україні владами. Самий тільки Тарас Шевченко засвітив в колі світочів духа, не тільки в Україні, але й у цілому світі, піднісши гасло вселюдських ідеалів — свободи людини й свободи народу за що змагається і тепер цілий вільний західний світ. А Іван Франко, Леся Українка, Михайло Коцюбинський, Марко Вовчок, Ольга Кобилянська, Юрій Федькович, Василь Стефаник, Юрій Клен та багато, багато інших. Кадри письменників, поетів-творців прекрасного мистецтва слова сьогодні, як в Україні, так і в широкому світі. І це дає нам право гордитися мірилом нашої культури, дає право сміливо дивитися світові в очі і мати почуття рівновартної культурної людини в сім'ї народів.

Але..., є в нас дещо таке, нащо нам особливо треба звернути увагу та приглянутися йому зблизька: бистрий лет наших творчих сил — письменників, поетів, журналістів не йде в парі з українським читачем, чи властиво треба сказати, що український читаючий загал не йде в парі зі своїм письменством, то є, що той читаючий загал є дуже нечисленний, хоч і висококультурний. Серед поважної частини українського суспільства ще існує рабська байдужість до читання, одідичення з причин бідноти, що часопис, журнал, книжка це речі без яких можна обійтися, хоч такі люди сьогодні живуть в найбільших достатках, а неувазі до культурних вимог життя. Тому працівники пера в українській нації це люди, які позбавлені елементарних житт'євих потреб, відвернули вони своє обличчя від всього, що дає благо і добробут, пірнають в працю напів голодні, полишені своєму призначенню і не покидають свого пера, щоб наступні покоління могли гордитися талановитістю свого народу і щоб могли вони відтворювати події нашої великої доби. Не дописує наш загал під цим оглядом, не йде впарі з творцями нашого письменства і в цім лежить велика частина нашої трагедії.

Свято книжки і преси уведене на те, щоб підносити з оспалости й байдужости та лінивства до читання народні маси. Свято це має велике національно-культурне значення і повинно воно стати в наших організаціях одним з найкращих і найсильніших.

Цьогорічне Свято Книжки, по всіх відділах Союзу Українок Канади присвячується, за інструкціями центральної управи Союзу Українок Канади журналові „Промінь". Журнал „Промінь" покликало до життя саме членство Союзу Українок Канади, журнал це здобуток кожної одної членки по товариствах, це гордість цілої організації, що зуміла зорганізувати й видавати його для широких мас українського жіноцтва та взагалі читаючого загалу.

Є відділи Союзу, які можуть вповні радіти і гордитися, бо в них не тільки кожна членка є передплатницею журнала, але вони зуміли його поширити й поза своїм членством. Інші ж відділи помимо всіх спроб і заходів не змогли переконати своїх членок, що вони повинні журнал мати, його читати.

Хай же сьогоднішнє Свято Книжки заставить нас зупинитися перед питанням: бути читаючою людиною і разом свідомою своєї культурної вартости, чи цілком байдужою?

В цей Шевченківський рік, коли дух Шевченка так близько вітає над нами, ходімо назустріч культурним вимогам життя, схилім своє чоло перед маєстатом рідного слова, відчинім широко двері наших домів для часописів, журналів, книжок і даймо їм перше місце в нашім домі.

Окружний З'їзд

Союз Українок Канади скликає окружний з'їзд в містечку Овкборн, Ман. Відбудеться він в неділю 29-го жовтня 1961 року в залі Українського Народнього Дому. Сесію з'їзду попередить Служба Божа в Українській Православній Церкві. По Богослуженні відбудеться спільний обід.

В програму з'їзду будуть входити промови на актуальні теми, дискусії над питаннями нашого громадського життя, концертові точки та інше.

Запрошуємо окружні відділи С о ю з у, членство і громадянство взяти ч и с л е н н у участь в цім з'їзді.

Ольга Завісляк, голова пров. екзек.,

Ірена Тарнавецька, секретарка,

Анастасія Грицак, окр. предст.

Століття канадійсько-індіянської поетки

Більшість жителів нашої країни вже знайома з поштовою маркою, що її випустило федеральне міністерство пошти 10 березня; на тій марці зображено індіянську жінку з племени ірокеза — поетку, яка народилася сто років тому в індіянському резерваті Шести Народів коло Брентфорду, Онтеріо. Багато заходів зроблено для відзначення її сотих роковин. Голови міських рад міста Брентфорду і Ванкуверу обмінялися того дня ґратуляційними телеграмами, а школи в брентфордському резерваті відзначували Тиждень Поліни Джансон: від 10 до 17 березня. З інших заходів для відзначення пам'яті цієї поетки слід згадати паломництво сорока індіян, які в липні вибралися з Брентфорду до Венкуверу, щоб взяти участь у спеціяльних церемоніялах на могилі Поліни Джансон у Парку Стенлі.

Останні роки вона провела у Ванкувері, проживаючи там після шістнадцятилітньої діяльности, подорожувань і громадських виступів. Вона вела дуже яскраве життя. Впродовж багатьох років Полін Джансон виступала на сценах Канади, Америки й Англії, читаючи свої поеми, зодягнена в традиційний одяг з оленячої шкури, цяткований кораликами, як це водиться в племені ірокеза. Звичайно вона виступала під індіянським іменем Текагіонвейк.

Полін Джансон „вміла поєднати індіян з білими людьми в такий своєрідний спосіб, що його не можливо наслідувати", каже відома канадійська письменниця і критик Кетлін Коберн. Полін Джансон особливо годилася для цієї ролі з уваги на її мішане походження та її хист до писання і красномовства. Її батько був ватажком племени індіян могак — Джордж Генрі Мартін Джансон, а мати англійка — Емілі С. Говелс. Її індіянський дідо, ватажок Джан „Смовк" Джансон, був відомий зі свого красномовства; його називали „могак варблер", цебто співочий птах індіян могак. Полін Джансон також визначалася красномовством. Її формальна освіта обмежувалась лише кількома клясами, але вона дуже багато читала і подорожувала. В Англії її прийняв на авдієнції король, її вітали як індіянську княжну та гостили її в себе найвищі літературні кола.

Однак сьогодні пам'ять про неї в Канаді зберігається переважно як про поетку, яка почала писати вже в ранньому віці.

Найбільш відомою її поезією є „Пісня мо-

Фото „Канадійська Сцена".

го весла", надрукована в збірці її віршів п. н. „Флинт енд Федер". Цю поезію протягом багатьох років друкували у більшості в шкільних читанках у Канаді. У пізнішій своїй книжці оповідань п. н. „Ванкуверські леґенди" вона розказує різні історії з життя індіян західньо-канадійського узбережжя. Серед них знаходимо леґенду про „Дві сестри", гори-близнюки, які височіють на ванкуверському овиді (ванкуверці називають їх „Левами"), оповідання про Скелю Сіваш, та інші морські леґенди Британської Колюмбії.

Полін Джансон ніколи не вийшла заміж. Вона померла у 1919 році, Поховали її в Парку Стенлі, звідки видно Скелю Сіваш. 10 березня 1961 року там відбулась поновна церемонія присвячена цього місяця її пам'яті. Завершення столітніх роковин Полін Джансон відбудеться під час Міжнародньої Конференції Ірокеза в університеті МекМестер у Гемилтоні, від 13 до 15 жовтня; тоді відчитають там лекцію про життя і творчість Полін Джансон.

Туристам може бути цікаво відвідати „Чіфсвуд" — родинний дім Джансонів у Брентфорді, де Полін провела свої дитячі роки.

„Канадійська Сцена".

Іванна Петрів

ЯВИЩЕ НОВОЇ АСИМІЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В КАНАДІ

В країнах нашого поселення дуже болючим та тривожним є явище мовної асиміляції нашої молоді. Мовна асиміляція веде до цілковитої ліквідації української мови серед нашої еміграції, а вслід за тим до затрати національної свідомості, цілковитого злиття з англомовною більшістю.

Щоб збагнути причини явища мовної асиміляції серед молодого українського покоління в Канаді, треба собі освідомити: 1) серед яких умовин живе і виховується наша молодь в Канаді, 2) яке відношення батьків до релігійного та національного виховання молодого покоління, 3) який зв'язок духовий нашої молоді з Україною, 4) яка духова наснага нашого молодого покоління в Канаді, 5) яке ставлення державних чинників до етнічних груп в Канаді.

Умовини, серед яких жили наші перші поселенці, були стільки сприятливі, що вони, живучи на відлюдних фармах, не так безпосередньо виставлені під асиміляційний вплив міст і тому молодь тих часів заховала українську мову і друге покоління ще зовсім виразно нею володіло. Вихід наших поселенців з фарм, а зглядно вже третього покоління, до міст і вплив публічних шкіл, які змагали до засимілювання всіх етнічних груп, відбилося так на українській групі, що всі старалися якнайскорше занглійщитися, щоб не відрізнятися від загалу та не мати перешкод в школах та в підшукуванні праці.

Вплив міст робив своє. Дитина на кожному кроці чула мову країни і вона була природньо змушена вживати цієї мови не тільки в школі, але й у співжитті з товаришами. Мова країни увійшла так у життя і призвичаєння дитини, що вона стала її розговірною мовою, а в понятті несвідомих батьків ця мова стала рідною мовою їх дітей

Може дехто скаже, що мовна асиміляція національнх груп це зовсім нормальне явище, спричинене численнішими англомовними середовищами. Що це таке саме природнє явище, як повінь, що заливає цілі оселі, як хвилі моря, що обривають береги і вода заливає нижче положені землі. Я відповім, що людина дістала від Творця розум, щоб могла опанувати природні шкідливі для неї явища. Людина своїм розумом ставить межі природньому діянню стихій. Такою регуляцією впливу чужої мови, такою греблею, що ставить межі її діянню є українське національне виховання, є національна свідомість самих батьків, є праця церкви, української школи та молодечих організацій.

Батьківський вплив, батьківська щира національна постава, батьківський приклад любови й пошани до рідної мови, а при цьому вмілий і тактовний педагогічний підхід — це буде перше й найсильніше забороло проти асиміляційних впливів. Коли дитина від раннього дитинства чує в рідній хаті від батьків і рідні — українську мову, коли батьки звертаються до дітей в українській мові не тільки в хаті, але й на вулиці в приявності чужомовних співгромадян, говорять нею сміливо, без вияву меншевартости, а навпаки, з почуттям рівноцінности, тоді й діти зуміють почванитися своєю рідною мовою. Рідна мова в родині увійде так у призвичаєння дитини, що вона стане чимсь зовсім природнім у відношенні до батьків і рідні. Це зовсім не перешкоджає такій дитині бути найкращим учнем у англомовній школі. Отже найперша причина мовної асиміляції наших дітей це, на жаль, самі батьки, їх несвідомість та їх почуття меншевартости. Причина лежить теж у невмілому педагогічному підході.

Тут потрібна солідна підготовка самих батька-матері. Впершу чергу батьки мусять позбутися почуття меншевартости, а навпаки, набути почуття рівноцінности своєї нації і своєї мови. Батьки повинні опанувати українську літературну мову, українську термінологію, запізнатися з українською дитячою літературою та з найконечнішими відомостями з дитячої психології і педагогії.

Як часто батьки дають дитині відповідь: Відчепись від мене, я не знаю, як це по-українськи, або: в українській мові нема на це відповідного слова; а ще гірше: Нащо тобі українська мова, вона тобі на ніщо не придасться, з нею далеко не зайдеш, і т. д.

Батьки забувають, що такою відповіддю обнижують не тільки вартість української мови, але й свій власний авторитет в очах дитини. Коли батьки шанують і цінять свою мову, тоді це підсвідомо уділяється дітям. Знаю таких учнів, які самопевно і з гордістю, радісно розказують своїм учителям і товаришам в англійській школі про історію України, показують при кожній нагоді на шкільній географічній мапі Україну, прикрашують обгортки книжок синьо-

жовтими стрічками та тризубами. Ці діти тішаться, як на вулиці почують українську мову, як в англійській книжці знайдуть назву Україна. Чому ж одні діти сміло визнають свою українську національну приналежність, а інші цураються її, або і зовсім несвідомі свого походження. Це свідчить аж надто ясно, що тут грає ролю вплив батька-матері, атмосфера родинного дому. Вина такої жахливої мовної асиміляції нашої молоді таки в першу чергу спадає на батьків.

Трапляється часто, що в батька-матері є добра воля, вони стараються всіма способами вдержати українську мову в родині, а їм це не вдається. Тут причина в невмілому педагогічному поступованню батьків, учителів Рідної Школи, виховників молодечних організацій, а навіть нашого духовенства.

Батько карає дитину за те, що дома говорить чужою мовою. Учителі записують таких учнів до чорних книг, виховники молодечих організацій застосовують в таких випадках дуже непедагогічних кар, включно із середньовічними таблицями на плечах. Такі кари морально пригноблюють дитину й вона зачинає ненавидіти і українську мову і своїх виховників і старається скинути з себе тягар українства. Карами не осягнемо бажаної мети. Розбудимо тільки в дитині духа бунту й спротиву. Тут треба любови, знання й авторитету самого виховника, який зумів би збудити в дитині любов і інтерес до свого рідного і то починаючи від раннього дитинства.

Дуже багато причиняється до мовної асиміляції нашої молоді вбогість нашої української мови на еміграції. Наша мова на еміграції стоїть на тому рівні, на якому ми її винесли 60, 40 чи хочби 15 років тому з рідного краю. Молодь наша пізнає убогість цієї української мови, яку вона чує дома, чи в молодечих організаціях. Цих кількасот слів, якими ми послуговуємося в щоденному житті, ніяк не вистарчають нашій студіюючій молоді. Мова людини, це живий твір, який розвивається, росте і збагачується разом з поступом науки й культури та життєвого рівня. Ми засмічуємо нашу мову жахливими новотворами з чужої мови замість слідкувати за розвоєм нашої мови в Україні, в цьому материку де вона розвивається. Ми з упередженням ставимося до всього, що діється в Україні, ба навіть не стараємося про духовий зв'язок нашої молоді з Україною при допомозі вибраної лектури з підсовєтської України. Це є ще одна причина, що наша мова на еміграції завмирає, а наша розговірна українська мова так жахливо засмічена, що вона ніяк не може імпонувати нашій молоді. Наша література для юнацтва і молоді така убога, що нема що дати їм в руки. Клясична література ніяк не заспокоює бажань і потреб нашої сьогоднішньої молоді. Вона шукає того всього в чужомовній лектурі і тому мало цінить знання української мови.

Ті, що недавно вийшли з рідного краю і душею живуть ще в ньому, хотіли б бачити нашу дітвору і нашу молодь, вже тут народжену й виховану, такою, якою була наша молодь в краю. Забуваємо, що наша молодь ,тут народжена й вихована в країні повної свободи, не може зрозуміти недолі поневоленого народу, тим самим не може захопитися визвольними ідеями так, як молодь, що на власній шкірі переносила й переносить гніт окупантів. Українська дитина на еміграції ніколи України не бачила й не живе її дійсністю. Вона уявляє собі її так, як уявляє собі казку, вона живе Україною як казкою, яка згодом, як кожна казка, перестає її цікавити й залишається тільки спомином.

Одинокою радою є створити для нашої молоді й дітвори тут українську дійсність. Таку дійсність живу й наявну маємо почати вже в Канаді. Маємо нашу церкву в повному розквіті, маємо наші живі й діяльні організації, маємо дитячі й молодечі українські організації, маємо школи, маємо катедри українознавства на університетах, з нашою національною групою числиться уряд Канади. Оцим дійсним українським життям в Канаді т р е б а вміти заінтересувати наше молоде покоління. Оця українська дійсність дасть нашій молоді основи життя і праці, дасть їм ціль життя та буде поштовхом до її національної зрілості та повноцінности. Однак, щоби ця наша уже наявна українська дійсність в Канаді мала направду, будуючий виховний вплив, треба в першу чергу цю нашу дійсність уздоровити. Партійні непорозуміння, роздори й роз'єднання ніколи не можуть бути будуючим виховним чинником.

До молоді тут народженої й вихованої не можемо ставити тих вимог, які ми ставили до молоді на Україні. Не тільки цей факт, що вона відірвана від первісного кореня, але й дух часу, шаленний поступ витворили з нашої молоді зовсім інший тип людини, людини, вихованої на свободі, в добробуті, у новій школі, новими

методами, які спрямовують дітвору на шлях практицизму, зарадности, самовистачальности та самостійности думки й чину. Навіть ця молодь, яка свідома своєї української національности, це вже зовсім інший тип українця. Наша запобіжна праця мусить бути звернена в цьому напрямі, щоби цей новий тип українця все ж таки був українцем, знав свою мову, свої національні цінності, своїми можливостями змагав до визволення України, помагав у будові нашої державности.

Цю молодь, яка пропадає, треба рятувати. Знайти для неї переконливі аргументи.

Знайти переконливий аргумент, чому наша молодь повинна вивчати українську мову і її вживати як свою розговірну мову в родині, — це не легка справа. Ми мусимо наявно виказати нашому новому поколінню усі практичні користі зі знання української мови. Наша молодь тут в Канаді вивчає тільки те, що в майбутньому може для неї бути корисним, що відкриє їй ширші горизонти, та позволить їй „жити". Який аргумент переконує нашу молодь, що вона повинна не тільки вивчати, але плекати та збагачувати рідну мову? Для дитини вистачить приказ, приклад і авторитет батька-матері. Проте молодь, яка вже серйозно застановляється над своїм майбутнім, потребує переконливих аргументів. Скажімо, що для цієї молоді, яка студіюватиме мовознавство, українська мова буде ключем до знання інших слов'янських мов і це може бути для неї аргументом. Який аргумент подамо іншим? Сентімент? Вивчати рідну мову тільки з цього обов'язку, що це мова батька, що це мова народу, з якого вони вийшли? Це, на жаль, для переважної більшости нашої сьогоднішньої молоді ніякий аргумент. Вона хоче бачити наявну матеріяльну користь зі своєї праці. Вона не узнає користей вищої духовної натури, бо ці духові цінности вона затратила разом з утратою національної свідомості і рідної мови. Ще може було б легше знайти цей аргумент, якби ми мали свобідніший зв'язок з Україною, так як мають поселенці французи з Францією, німці з Німеччиною, італійці з Італією або хоч би такий, як мають поляки з Польщею. Свобідніший зв'язок з рідним краєм позволяє слідкувати за розвоєм мови, за досягненням на всіх ділянках життя народу, іншими словами, ці етнічні групи почуваються дальше злучені зі своїм материком, вони мають опору, не почуваються меншевартними

Чи може подати аргумент, що людина яка визбулася почуття приналежности до своєї нації, яка відкинула рідну мову „ради лакімства нещасного" є людиною безвартісною, не тільки в очах свого народу, але й в очах тих, до яких вона пристала? Чи це досить переконливий аргумент для цієї молоді?

Щоби нашу свідомішу молодь скріпити, треба їй подати аргумент, що вона, живучи в країні великих можливостей, мусить використати всі засоби для піддержки українського народу в його боротьбі за самостійність і державність. Для цієї праці вона мусить бути підготовона, мусить зберегти українську душу й українську мову.

Молодь, — це вже не діти. Коли вона бачить, що її дорога неправильна по причині невмілого виховання їхніми батьками, вона повинна сама звернути на правильну дорогу. До цього є можливості. Кожна етнічна група своїм національним вкладом збагачує культуру Канани і не перешкоджає бути добрим її громадянином.

Аргументуючи конечність виховання у рідній мові, стрічається з контр-аргументом. Мовляв, коли в обороні прав українського народу виступає канадієць (бувший українець), то він може більше зробити для України, ніж здекларований українець. Інші кажуть, що незнання української мови не перешкоджає бути українцем (за зразком ірляндців). Один батько сказав прямо, що його діти тут народжені, Канада є їхньою батьківщиною і їхньою рідною мовою є мова цієї країни. Має дитина витрачати час на нікому непотрібну українську мову, нехай радше вчиться французької або німецької мови.

Інший батько сказав, що не буде до своїх дітей говорити українською мовою, він не хоче, щоб його діти в Канаді були українцями, в Канаді України не збудують, а вертатися на Україну нема чого.

Правдою є, що можна виховати дитину в українському національному дусі й без знання української мови, однак теж правдою є, що виховання без знання своєї рідної мови не є цілком національним, бож знання української мови є одною з найважніших ділянок національного виховання. Аджеж мова визначає окремішність нації, вона відзеркалює душу нації, бо вона побудована на духових окремішностях нації.

Бажаючи добра нашим дітям, мусимо поставити греблю перед нашим домом, нашою школою, нашими молодечими організаціями та нашою церквою, яка спиняла б асиміляційний

Марія Пастернакова.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ

Початки танцю

З дослідів над творенням і розвитком людської мови виходить, що заки ще людина вміла словом виявити свою думку і духовий стан, коли її мовний словник обмежувався лише до мовоподібних вигуків — вона висказувала свої бажання, почуття і настрої рухами тіла і мімікою обличчя. Вони також були засобом магічної комунікації між людиною і силами природи, від яких залежали умовини щоденного життя. В таємний зв'язок зі сонцем, землею, водою й місяцем, що був мірилом часу, здавних-давен входила передусім жінка. Вона-ж бо була відповідальна за здоров'я і життя родини, зберігаючи її використовуванням і перетворюванням земних плодів. Жінка, яка взагалі мала передову ролю у процесі розвою людського суспільства, яка перша клала основу під будову родини, була також творцем перших культових понять і форм почитання надприродних сил. З них найдавніше божество — це богиня-мати, джерело життя у всесвіті. У культових церемоніях, що відбувалися головно при змінах пори року, ріст збіжжя, вітер, громовицю і виявляли предиспозицію до пантоніми, вони накликували плодовитість, приворожували врожай, просили в богів особливої ласки.

Мімічно-жестові вислови цієї драматизованої, метафізичним духом проникнутої дії, з часом охопив ритм і вони дістали обдуману танкову форму. Танець отже, хоч і зродився з інстинкту фізичного самозбереження, був найдавнішим виявом чутт'євого життя пралюдини і діяв у чисто духовій сфері. У своїй початковій стадії він відбувався без супроводу музики й співу, а правило ним тільки відчуття ритму танцюючих. Одначе впродовж багатьох тисячеліть його первісакральний характер затирався, форми вироджувалися, танець переходив часи знецінення і цілковитого усунення з місць культових відправ.

Обрядовий танець

Архаїчні залишки дохристиянської доби змішалися згодом з християнськими обрядами і пов'язалися з церковним календарем. В обрядових церемоніях властиво танець не має основного значення, це більшістю хороводні ігри, в яких рухами інтерпретують текст супровідної пісні. Найбільше місця мають хороводи у весняному обрядовому циклю в часі між Благовіщенням і Великоднем. Їх виводять дівчата переважно серед вільної природи, та колись у давнині виводили веснянки-гагілки на цвинтарі біля церкви. Тоді вони мали зв'язок з поминками і тризною на горбах. Та все-ж їх характер завжди був веселий і позначений народнім гумором. В піснях дівчата співають про сонце, весну, пробудження природи, дівочу любов і весілля, при чому часто вводять в ігри квіти, віночки і т. п. До сьогодні відомі по селах старовинні гагілки, як прим. „Кривий танець", „Подоляночка", „Перепилко", „Ягіл-ягілочка",

---

вплив чужої мови. Природне явище мовної асиміляції треба зреґулювати та поставити йому межі.

Торонто, червень 1960.

З журналу „Життя і Школа".

ЖУРНАЛ ДЛЯ РОДИЧІВ „ЖИТТЯ і ШКОЛА"

Брак виховавчої лектури в українській мові дуже докучливо дається в знаки, особливо в Канаді. І не тільки брак підручника в системі загального виховання, але життя несе певні нові події, певні зміни, до яких ми мусимо пристосувати наші виховні питання в родині, в рідній школі і т. д.

Розгортаємо сторінки журнала „Життя і Школа" незалежний орган українського вчительства та батьків у вільному світі і стає радісно. Це ж власне те, що так нам дуже потрібне — потрібне кожній родині, кожній людині. Журнал містить цікаві статті, ось хоч би взяти останнє число за серпень — В. Луців, „І ти Бойківщино, — вітка з е м л і української!..." Мгр. В. Бедрій — „Культ праці або новітнє матеріялістичне і д о л о п о клонство", А. Л. — „Для чого ви вчитеся", Леся Храплива—„Школа і книжка" і багато подібних. Одну статтю Іванни Петрів, поміщуємо в цім числі „Променя".

Начальний редактор д-р Василь Луців.

Виходить в Ню Гейвен, Конн. Коштує 3 доляри на рік. Виходить друком щодва місяці:

Zhyttia i Shkola,

35 Day St.,

New Haven, Conn., U.S.A.

„Вербова дощечка" і т. п. З часом пісні збагатилися новими темами. Деякі з них в дусі ранньо-князівської доби виявляли вже сліди приналежності до пісень і танців весільного обряду, наприклад: „Встаньте, бояри, коники посідлайте", „Королевич конем грає, під царський двір підїжджає". Головно в часах панщини нарід створив нові гагілки, здебільша з актуально-соціяльною тематикою, наприклад, „Бондарівна", „Зельман" і т. д. У загальному веснянки-гагілки, це більшістю дівочі хороводні ігри, їх характер ліричний, рухи м'які, спокійні.

На початку літа, коли природа досягає вершка розквіту, у ніч під Івана Купала, що поєднується з дохристиянським святом Русалій, молодь виводить у лісі або над рікою обрядові ігри хороводного характеру. Сьогодні вже майже перевівся звичай русальних святкувань, які — за словами літописця — були у давнині „розгульним бісовським плясанням" під супровід бубнів, гуслів, сопілок та цимбалів. Його місце зайняв купальний обряд, що й далі задержує віру народу у надприродний, фантастичний світ і його зв'язок з людиною. За народнім віруванням померлі неприродною смертю дівчата, нехрещені діти-потирчата, потопільниці замінились у русалки і мавки. Вони зимою живуть у ріці і тільки у Петрівку виходять з води та ціле літо проводять на суші. Тоді вони мають добрий або поганий вплив на врожай в полі та на людську, частіше дівочу долю. Дівчата передягаються за русалки, кладуть на голову вінки,перев'язуються перевеслом з трави, перескакують через вогонь, ніби віддаючись „Купалові" та кидають вінки на воду. Усе те вони роблять для привороження собі любови, весілля та фізичної плодовитості. На периферіях України, Поліссю, Лемківщині, Закарпаттю, у деяких селах ще й досі заховався дохристиянський звичай, в якому дівчата на Купала ставлять ляльку-опудало, т. зв. Марену або Коструб онька, співаючи танцюють кругом неї і вкінці кидають у воду. В навечер'я Св. Юрія виводять дівчата на Гуцульщині обрядову ігру-танець „Лелі", вибирають кращу дівчину, кладуть їй на голову вінок, танцюють кругом неї, а вона роздає їм квіти, з яких вони плетуть собі віночки. Це ніби подруг своїх долею наділяє. Усі майже дівочі весняні і літні хороводи сповнені матримоніяльним бажанням.

Пізне літо і рання осінь позначені в народньому календарі обжинковими та косарськими обрядами. В обжинкових переважно беруть участь жінки та співаючи відповідних пісень, виводять часом хороводні ігри. Після церемонії між господарем і женцями та обрядової гостини дівчата, деколи теж і хлопці, танцюють на подвір'ю. Одначе ті танці з властиво хороводним драматизуванням пісенного змісту пов'язаного з хліборобським значенням жнив. Обжинки вокальними і руховими мотивами, спокійним ліричним настроєм є дуже схожі на веснянки і весільний обряд.

У весільному обряді є ще свої окремі традиційно-ритуальні танці, що в дечому нагадують давні похоронні. Хоча дівчата у всіх майже обрядах, в яких самі беруть провідну участь, приворожують собі кохання і весілля, то у співах і хороводах весільного обряду вони оплакують втрату своєї подруги, яка виходить заміж і на рівні з ріднею вважають її за померлу. Весільний похід в супроводі музики і хорального співу вправді виявляє рухово-пантомімічні елементи, одначе у своїй суті не є танцем, а руховою інтерпретацією співаних текстів. Обрядовими весільними танцями називають такі: „Подушковий", „Кочерга", „Стільчик", які мають мімічно- ілюстрований характер. І тільки після весільного прийняття-обіду, вже у дещо веселішому настрою, весільні гості танцюють типово-льокальні народні танці, або загально відомі, як „Коломийка", „Козачок", „Гопак".

Похоронні танці характером схожі на обрядові весільні і вони досі заховалися ще в деяких мало доступних закутках карпатської верховини. Це залишки давнього поганського культу, в якому танець мав ритуальне значення. Він був широко відомий в старовинному Єгипті, і в цілому егейському культурному крузі і звідти, мабуть, безпосередньо дістався і в Україну. Похоронні танці виводять жінки й мужчини окремо. Жіночий танець до співу голосіння звичайно в групі, його рухи повільні з увагою до різнородних кроків і жестів рук, в тому головно долонь. Точно не відома ціль тих танців, здогадуються, що ними відганяли злих духів від небіжчика, можливо теж хотіли захистити себе перед поворотом його душі з „того світу".

Найбільш різнородні обряди має різдв'яно-новорічний період, в якому, буває, що танець має також своє місце. В ньому більшістю беруть участь хлопці колядники, часом вкупі з ними беруть участь і дівчата. Вони співаючи виводять коло-кругляк у хаті або на подвір'ю, танцюють дрібною ходою вліво і вправо, а потім назадгузь вужиком відходять. Тим вони ні-

би лишають щастя в хаті. Цей танець, що його танцюють також часом й поза Різдвом, є подібний до гуцульського аркана. Маланчина ніч, з якою пов'язані також різні народні вірування перед Новим Роком, розпочинає час забав, в яких молодь радо передягається за ведмедя, жида, діда, бабу, смерть і т .д. Після Йорданських свят ідуть м'ясниці-карнавал, що виповнений вщерть різнородними танцями. Вони не мають обрядового значення і є виключно розвагові.

Танець в українських народніх обрядах такий давній, як і самі обряди. Його найстаршою формою є хоровід, що розвивається із замкнутого кола. Воно розбивається на два або більше кругів. Тоді один йде в ліву сторону і учасники звернені обличчям до середини, другий в праву сторону, з обличчям звернеим на зовні. Хороводи побудовані на танцювальних ритмах і складаються з ходи, бігу, зміни місць, переходів під лук рамен партнерів і т. д. В хороводах виразні драматичні елементи, їх рухи звичайно підпорядковані сталій схемі танцю, але бувають також імпровізовані, залежно від танкової фантазії провідника. Хороводи виводять під супровід антифонного співу, рідше до музики. Їх танцювальна техніка бідніша за народні танці, зате їх зміст багатший. Записом обрядових і старовинних українських танців присвячено мало уваги і тільки найдавніші згадки про них збереглися в літописах і літературних пам'ятках княжих часів XI. ст. Проте порівнюючий фольклорний матеріял других народів дає деякі допоміжні вказівки для його досліджування.

Народний танець

Мало вивчений є теж процес переходу обрядових танців у народні. Давна синкретична форма — слово, рух і жест як ритмічна цілість — вдержується довго, і це не тільки в народніх, але й пізніших сценічних танцях. Відлучення танцю від пісні, здогадно, зачинається у ранньокнязівських часах, коли з прийняттям християнства давні культові обряди роздвоїлися. Частина збереглася в народі як обрядово-народні танці, а частину перейняли професійні танцюристи, що пісню в танці заступили жестом-пантомімою. Таке відділення виникло в Греції яких 240 років до Нар. Хр. і поширилось по інших краях південної Европи. Впливи ті продістались також і в Україні й у висліді цього створився новий тип мандрівних танцюристів, так званих скоморохів. Пантомімічні танці, що їх виводили на майданах або для розвеселювання князів і бояр у княжих палатах, були звичайно імпровізованого характеру, вони виявляли суспільні хиби або висміювали нелюблені особи української верхівки. Якою великою популярністю втішалися скоморохи в Україні, свідчать збережені до сьогодні фрески у Софійському Соборі в Києві, що зображують групи танцюристів і музикантів.

(Далі буде)

Фото „Канадійська Сцена".

ПАНІ ДЖ. ТРУЛЕНД

Пані Дж. Труленд, мати трьох дітей, успішно поєднує свої родинні обов'язки з вимогами торговельно-ділового життя: вона є успішною канадійською жінкою-директором. Недавно її іменовано президентом „The Grolier Society of Canada Ltd.," найбільшого видавництва довідкових книжок у Канаді. Раніше вона була управителем філії цього видавництва, яке спеціяльно займається продажжю франкомовних довідкових публікацій на мільйонові суми; на тому посту пані Труленд керувала виданням великої французької енциклопедії, що її видала її фірма; це перша енциклопедія того роду, що будь-коли була виготовлена і надрукована в Канаді французькою чи англійською мовами.

К. С.

Тарас Шевченко

НАЙМИЧКА

(Продовження)

Довго вона так сиділа, а Марочко тимчасом присів у неї в ногах і розсипав круг себе зів'ялий уже ряст. Нарешті Лукія пошепки промовила:

—Офіцерша!... бреше!... За що ж він мене вдарив? Що я йому зробила? Сина привела!

І вона гірко, гірко, заплакала! Марочко, дивлячись на неї, й собі заплакав. Вона взяла його на руки, поцілувала й мовчки пішла до хати.

Старі повернувшись надвечір додому, сміючись, розповідали, як улани виходили з села, та як одна, вже вагітна, дівчина пішла за возом їх знайомого мисливця.

— Як бо її звуть? — говорила Марта: — стривай... стривай... от і забула... ага... згадала — Одарка!

Лукія здригнулась.

— Тільки з якогось іншого села, не Буртянська.

— Чому це нашого знайомого не видко було між уланами?

— Еге, не видко було, а я навмисне його виглядала; так ні ж, не видко було.

— Мабуть, чи не поїхав уперед.

— Мабуть.

Тихо й безтурботно линули години, дні, місяці й роки на благодатному Якимовому хуторі. Якимові комори начинялися всяким добром; воли й корови його та всяка інша худоба множилася й гладшала. Чумаки його що Божого літа верталися з дороги з великим прибутком; бджоли його тричі за літо роїлися, так що самого тільки меду продавав він щороку сот на п'ять, коли не більше, карбованців, не кажучи вже про віск. Садовини, щоправда, він не продавав, а то й за неї не одну сотню лупнув би. „Нехай, — каже, добрі люди споживуть, спасибі скажуть!" Одне слово, до Якима на хутір з усіх сторін добро лилося: наче сама фортуна коловоротна в образі Лукії й Марка в нього на хуторі оселилася. Та й те правда, що з Лукії хазяйка була невсипуща й розпорядлива.

— І Господь його знає, де це вона всього нак навчилася! — говорила, бувало, стара Марта, дивлячись на її працю, — от тобі й московка! Та з нею благодать Божа, та й годі! Мабуть, розумного батька дитина.

Старим зоставалося тільки дивитись на неї та Богу молитися. Та вони таки й не забували Бога. Марта щороку ходила до Києва на прощу, щоб святим угодникам печерським поклонитися, а Яким, хоч і не ходив, та зате вдома ввесь рік молебствував: то криницю в саду, то пасіку посвятить, а то й так собі запросить пан-отця Нила відправити молебень „о здравії й благоденствії", а сам усе сидить собі на пасіці, рої збирає та Псалтир читає.

Отак то щасливо минали дні, місяці й роки на хуторі. А Маркові тимчасом до сьомого годочку доходило. Та яка ж дитина з нього виростала! Прекрасна, тиха, слухняна, хоч і всі, особливо Лукія, мало не на руках його носили. Часом у неділю, коли старі поїдуть на село до церкви, вона вбере його в жупанчик, у червоні сап'янці, в сиву з кримських смушків шапочку, поставить перед собою й милується на нього, мов на мальованого. Автім вона й знаку не давала, що вона йому мати. Чому вона так поводилася, Бог її знає. Може боялася старих, а може й так собі. Старі часто говорили, що пора Марка до школи дати, та все ждали, доки йому сім літ скінчиться.

І ось йому вже й сім літ. Було це саме на Зелені Свята, в неділю. Прямо з церкви привезли на хутір пан-отця Нила, отця диякона й увесь причет церковний. Відправивши в саду молебень із водосвяттям, вони зайшли в ризах до хати, потім окропили свяченою водою оселю, сіни й комору та знову вернулися до хати. Тоді пан-отець Нил узяв Марка за руку й поставив його навколішки перед образами, а сам, розкривши Псалтир та тричі перехрестившись, прочитав псалом: „Боже в помощь мою вонми!". Прочитавши псалом ,скинув із себе ризи, сів за стіл і казав Якимові подати собі граматку. Марта дістала із скрині граматку — (граматка в неї була схована, бо вона її з Києва принесла) й подала Якимові, а Яким уже пан-отцеві Нилові.

— Приступи до мене, чадо моє! — сказав він Маркові.

Марко підійшов.

— Говори за мною!

І Марко несміливо повторяв за ним: а з б у к и, в і д и і т. д.

Прочитавши азбуку, пан-отець Нил згорнув граматку й сказав:

— Корінь ученія горек, плоди же его сладки суть. На сьогодні покищо досить, а надалі вяще потрудимся! Тепер же, оддавши Божее Богові, оддаймо й кесареве кесареві.

Яким, сам людина письменна, зараз же втямив, до чого пан-отець Нил наводив слова з Св. Письма, моргнув на Марту й на Лукію, а сам побіг до комори, сказавши:

— З ласки вашої, пан-отче, милости просимо до столу сідати.

За хвилину заставили стіл стравами й напоями, різними квасами з садовини й наливками, а, крім того всього посеред столу. Яким поставив шкляне, хитро зроблене барильце з вистоялкою. Пан-отець Нил, прочитавши „Отче наш" та „Ядят убозіїі наситяться", поблагословив „яства й питіє" й сів за стіл; за ним, перехристившись, посідали й інші, крім Марти та Лукії, й мовчки почали віддавати кесареве кесареві. По обіді пан-отець Нил та цілий причет церковний пішли в сад і сіли на траві під старою грушею біля криниці. І пан-отець Нил отверез уста своя в притчах глаголя. Чого він тільки тут не глаголив! І про Симона Столпника, і про Марію Єгипетську, і про страшний суд. Та ледве був почав: „Отолсті серце їх", як прийшла Лукія з килимом, а Марта із шкляним барильцем, та тільки вже не з вистоялкою, а з слив'янкою. Пан-отець, побачивши їх, воскликнув:

— Хваліте, отроци, Господа!... і господиню, — додав він, ласкаво всміхаючись до Марти.

Лукія тимчасом розстелила килим, а Марта поставила на ньому барильце з слив'янкою та, вклонившись, просила пан-отця благословити.

Пан-отець, возвися глас свій та хрестом барильце познаменувавши, возгласив: „Ізийди з тебе, душа нечистий, і вселися в тебе сила Божа та яви чудеса мировi!".

У цей час підійшов до них і старий Яким, тримаючи в руках мальовану тарілку з свіжими великими яблуками.

Пан-отець Нил, побачивши яблука, промовив:

— Благ муж, щедрая ідая!— Тілько скажіть мені, Бога ради, Якиме, яким робом ви їх переховали?

— А от як покуштуєте, то тоді й скажу, — говорив Яким, ставлячи яблука на килим.

— Добре, й покуштуємо! А де ж це наш новий школяр? Хай би й він нас хоч слив'янкою почастував, — сказав пан-отець Нил, простягаючи руку по яблуко. Вмить Лукія привела в сад і Марка.

— А ну лишень, новий школяре, — мовив Яким, сміючись, — почастуй пан-отця слив'янкою, а вони колись тебе березовою кашею почастують.

— Корінь ученія горек! — саме доречі примовив пан-отець Нил.

Лукія взяла барильце, а Марко — чарку, й почали частувати гостей. Коли Марко підніс чарку дияконові, то той, беручи чарку, промовив: „Не упивайтеся виномъ, в немъ же єсть блудъ!".

— Та воно що блуд, то блуд, — процокотіла Марта, — а ви таки, отче Єлисею, випийте ще чарочку нашої слив'янки!

Отець Єлисей це й „ісполнив"!

Сиділи вони під грушею до самого вечора слухали пан-отця Нила; а пан-отець Нил договорився до того, що замість „пророк Давид", говорив, „пророк Демид". Потім усе духовенство заспівало гуртом: „О, всепітая Мати", далі: „Богом ізбранну Мати Отроковицю Діву", потім: „О, горемені грішнику сущу". Тут уже й Яким не втерпів і підтягнув таки тихенько басом.

— Гей, якби нам тимпан та органи, або хоч гуслі доброгласні! — гукнув пан-отець Нил, — отоді б ми воскликнули Господеві! А чи не послати нам за гуслями?

— Послать! послать! — гукнули всі в один голос.

— Як послать, то послать — сказав Яким. Лукіе, скажи Сидорові, нехай зараз коні запрягає, я сам поїду, а тимчасом, пан-отче Ниле, прошу до господи, і ви, отче Єлисею, і ви, й ви! — сказав він, звертаючись до пречету: надворі й темно й холодно.

Товариство пішло до хати. А що там у хаті діялося, Бог його знає! Знаю тільки, що Яким за гуслями не поїхав.

Клечальна Неділя тягнулася до вівторка. У вівторок, уже поснідавши, гості поїхали додому, а Яким і Марта, провожаючи їх, усе жалкували, що вони не зосталися ще на годиночку, цебто днів на два.

Другої неділі рано-вранці вбрали Марка в найкращий його жупанок, засунули йому граматку за пазуху, посадовили на воза й повезли в село, буцім-то до церкви: піддурили бідного Марка, бо відвезли його до школи.

Лукія, хоч і не плакала, розстаючись із си-

ном, а все ж таки шкода їй було розлучатися з ним.

З жалем, неохоче, розлучалася Лукія з своїм сином, із своєю втіхою єдиною, та не спиняла, не відмовляла, як то робила стара Марта, що крізь сльози дорікала Якимові:

— Ну, скажи, скажи ти мені, де ти бачив, щоб із школи добро вийшло? Вийде якийсь п'яничка, а може ще, крий Боже, й злодій; от тільки дитину зіпсують.

— Цить ти, поки я не розсердився! — говорив Яким, вдягаючи на Марка поверх жупанка нову свитку.

— Та куди ти його кутаєш?

— Куди? В дорогу! Він уже там зостанеться, так не возити ж за ним свитку.

Отак виряжали Марка в далеку дорогу. Лукія мовчки на це все дивилась і, слухаючи Мартиних доводів, ось-ось уже згоджувалась з нею; та коли Яким, помолившись Богу і виходячи з хати, промовив: „Наука — світ, а невчення — тьма", то Лукія вже зовсім із ним згодилася, говорячи: „Принаймні хоч Богу навчиться молитись!".

Випровадивши їх за ворота, Лукія довго стояла й дивилася їм услід, як вони від'їздили, а коли воза не стало видно, перехристила повітря в їх бік і, повертаючись до хати ,сказала: „Пошли тобі, Господи, благодать свою святую!".

Увечері Марта розповіла Лукії про Марка, що він, бідний, плакав, як прощався з ними; що він житиме в пан-отця Нила, а до школи ходитиме тільки вчитись, та що вона сама заходила до школи подивитись, де він буде вчитися.

— Пустка! Справжня пустка! — говорила вона: так що самій страшно було й зайти до неї; а школярі такі жовті, бліді, наче з хреста зняті, сердешні; а під лавою все різки, все різки, та такі колючі! Бог їх знає, де вони їх беруть? Справжня шипшина! А на стіні, біля самого образу — трійчатка, справжня дротянка, та я думаю, що вона таки з дроту й сплетена. А дяк такий сердитий, аж страшно дивитись! Я, щоправда, дала йому копу, щоб він, знаєш, не дуже силував Марка хоч на перших порах. Треба буде йому ще чогось послати; я думаю, хоч полотна на штани та на сорочку, а то замучить бідну дитину! Чи не понесла б ти йому, Лукіє, хоч би й завтра, а то я боюсь, убє він, зніевечить сердешного Марочка!

— Добре! — відповіла Лукія, — я понесу, та й сама на ту школу подивлюся.

— Подивись, подивись! Та ось ще що: вчини на завтра паляниці. Я думаю й паляниць зо дві послати Маркові, а то воно, бідолашне, хоч і в попа обідає, та який там у них обід! Я думаю — завжди голодне.

Другого дня Лукія пішла в село з паляницями і з сувоєм полотна. Вона не зайшла до пан-отця Нила, а пішла просто до школи. Її зустрів дяк, зовсім не сердитий, а школа не скидалася на пустку: хата, як хата, тільки, що школярі сидять та читають, — хто що та як уміє; і Марко її там між школярами сидить і також читає. Лукія, як побачила, що й Марко читає, то трохи не заплакала.

„Як воно, сердешне, швидко навчилося!" — подумала вона й подивилася під лаву; під лавою не видко було ані одної різки. Глянула на образ, — біля образів трійчатки теж не видко. Віддавши дякові „посильное приношеніе", вона спитала, чи можна їй побачитися з таким і таким Марком.

— Можна, можна! Чому не можна! — і підійшовши до „новобранця", як він звав Марка, сказав йому:

(Далі буде)

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИДБАЛИ

Пані Емма Верхомин, Едмонтон, Алта. —	2
Пані Марія Вакалюк, Ванкувер, Б. К. —	4
Відділ ім. Доньки України, Роблин, Ман. —	2
Пані М. Дорош, Саскатун, Саск. —	1
Пані Н. Зазулик, Сарнія, Онт. —	1
Пані Марія Колодій, Торонто, Онт. —	2

ЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛА:

Пані Іванна Вахна, Торонто, Онт. —	5.00
Пані А. Процюк, Вінніпеґ, Ман. —	1.50
Пані Н. Белзюк, Моринвил, Алта. —	1.50
Пані П. Мігус — Ст. Кетеринс, Онт. —	.50
Пані М. Филипчук — Монтреал, Кве. —	.50
Пані Т. Дяковська — Ґримзбі, Онт. Збірка на поминальнім обіді бл. п. Бориса Туряка —	5.00
Пані Т. Ковалишин — Вінніпеґ, Ман. —	1.50
Пані М. Крисоватий — Фоам Лейк, Саск. —	1.50
Пані Павліна Юзва — від жін. тов. ім. Ольги Басарабової, Нипавин, Саск. —	5.00
Пані М. Волосевич — Торонто, Онт. —	1.50
Пані О. Шевчук — Монтреал, Кве. —	1.50
Пані О. Лукіянчук — Ґинтон, Алта. —	1.50
Пан Василь Савчук — Єлов Крік, Саск. Збірка на похороні бл. п. Василя Голінатого —	5.00
Пані Анастасія Ґригорчук — Етелберт, Ман. —	10.00
Пані К. Кузь — Ґримсбі, Онт. —	2.00
Пані К. Сакалюк, Торонто, Онт. Збірка на похороні бл. п. Марії Йонґ —	30.60

Our English Section

NOTES OF SPEECH BY THE PRIME MINISTER, THE RIGHT HONOURABLE JOHN G. DIEFENBAKER, Q. C., M.P., ON THE ANNIVERSARY OF THE UKRAINIAN CANADIAN SETTLEMENT IN CANADA AND IN COMMEMORATION TO TARAS SHEVCHENKO, WINNIPEG, MANITOBA, JULY 9th, 1961

The event we are celebrating today is much more than an anniversary of Ukrainian settlement in Canada. It is a significant event in the history of Canadian nationhood.

Seventy years ago a letter reached the old Ukrainian village of NEBILIV from the young province of Manitoba in the far-away Canadian west. We shall never know what strange combination of influences, human and divine, physical and spiritual, fanned the small spark which the reading of that letter ignited in the mind of Ivan Pillipiw into the glory of the contribution of the men and women of the Ukraine to Canadian nationhood and nationality. He came to Star, a small hamlet in Alberta, which was the cradle of Ukrainian settlement in the West. It was in the Beaver Creek district near Bruderheim, forty miles west of Edmonton, to which family after family from NEBILIV had followed Ivan Pillipiw and his family.

In 1891 Ivan Pillipiw and his neighbour Wasyl Eleniak arrived in this city, lone and lonely forerunners of what is today the fourth largest element in Canadian nationality—the 500,000 Canadians who claim descent from the Ukraine, who have become part of the very fabric of Canadianism.

If any doubt that statement, let him try to imagine the garden of Canadianism without its rich undertones and brilliant overtones of the flowers of the Ukraine that are to be seen in every part of the garden in each of our ten provinces.

I liken Canada to a garden in this respect because it fits the picture as I see it so much better than most other metaphors. A mosaic is a static thing with each element separate and divided from the others. Canada is not that kind of country. Neither is it a "melting pot" in which the individuality of each element is destroyed in order to produce a new and totally different element.

It is rather a garden into which have been transplanted the hardiest and brightest flowers from many lands, each retaining in its new environment the best of the qualities for which it was loved and prized in its native land. Yet each adapts itself to the new soil and climate, meanwhile blending its beauty with that of its new neighbours to create a new and different garden.

Just as a Canadian garden is different from an English garden, and a prairie garden is different from a British Columbia garden, so Canada, not in its elements, but in its special blend of many elements, differs from any other country in the world and thus asserts a vibrant Canadian nationhood.

There are gathered here a few of the many Canadians whose lives and achievements remind us of the vigour of this new nationality. It would be unwise to single out even a few because it would involve the hopeless task of selecting one or two, at the most, of the leaders in the Canadian professional, political, business and rural life.

Here are gathered representatives of the early settlers. Their success was of a kind that cannot be measured in terms of money, or university degrees, or scientific or cultural achievements. They were successful without knowledge of the language of specialized skills of the new country; without implements, tools or capital; with the most elementary educational facilities or the spiritual sustenance of their own churches, they took root upon a soil that was usually far from the best, where there were hills, valleys and bluffs, and indeed often already rejected by others. On that soil, they established pioneer homesteads and cultural communities.

The hardships of those early years can only be fully realized by those who saw and experienced them at first hand. I came to the West when the early settlers of the Ukrainian and many other races were showing the indomitable courage, persistence and endurance that is today legendary.

The brave Ukrainian womenfolk deserve special mention. They not only helped to clear the bush and plough the fields, but also wove their own cloth, symbolizing as they intertwined the thread of the warp with the thread of the woof, the role they and their menfolk and children were playing in the creation of a new Canadianism.

Canadians of Ukrainian descent have become an essential part of the fabric of Canadianism which has developed over these same seventy years that we recall on this occasion. It is a Canadianism which while upholding the Constitutional rights of the British and French in their entirety, is a blend in terms of full equality of many racial and national stocks, fused by a common geography, economy, standard of living and social and political institutions .Canadian in their development if not in origin; Canadian in their application to every citizen regardless of race, creed or social status.

I can think of no better proof of the reality of the influence of Ukrainian tradition in the Canadian fabric than the part played by Canadians of Ukrainian origin in Canadian public life. Every race and nation seems to have its own special genius. If I were asked to define the Ukrainian genius in terms of Canadian experience, I would most certainly relate it to participation in public affairs. I speak not only of the limited area of public life we call political, but also other spheres of public service including the field of education and the noble profession of teaching.

To play a vital role in the making and administering of laws at every level of government and in the guidance of young people in their formative years constitutes a superlative degree—a contribution to the very soul of nationhood. I need prove to none in this audience the extent of Canadian leadership in these fields which has been contributed by Canadians of Ukrainian origin.

In 1913, a clear statement of Ukrainian Canadian credo was embodied in a Resolution at a meeting at Chipman in the first pioneer homeland of Ukrainian Canadians. It read:

> "Resolved, that, while we are proud of the country of our birth, and desire to keep before us its highest ideals, we recognize that in this, our adopted country, we citizens are accorded all the rights and privileges of Canadian citizenship and that we believe it to be our duty to work in harmony with all our fellow citizens to build up a united and prosperous nation without distinction of race and creed."

Since that time no less than 64 representatives of the Ukrainian tradition in Canada have become members of Canadian Parliaments and Legislatures, both federally and provincially.

I would mention Michael Luchkovich, the first Member of the House of Commons of Ukrainian origin, and the Honourable Michael Starr, the first Privy Councillar; Honourable John Yaremko; the Honourable A. Kuziak, and there are many others who have distinguished and are distinguishing themselves and their heritage in the public life of this country.

Two have become Senators—the Honourable William Wall of this city and the Honourable John Hnatyshyn—the latter a perfect example of the Ukrainian pioneer spirit in that he was born in the Ukraine, raised on a Saskatchewan farm, became a country school teacher and took an active part in politics and his chosen profession-the law.

From the earliest days, the pioneer Ukrainian settlers held the teaching profession in special regard. The reasons for that are well know to all here. I have mentioned the cultural attainments of the old Kingdom of Kiev of a thousand years ago. The culture of the Ukraine has, more perhaps than anything else, kept alive the spirit of Ukrainian love of freedom and liberty which today shines more brightly than at any time in its history.

The love of letters, so instinctive in all who have been nurtured in the Ukrainian tradition, has been carried over to the new land in most remarkable fashion. I saw the other day an estimate that since the days of the first pioneers some 130 Ukrainian language periodicals have been published in Canada. All have not of course continued to this day—with the number being some thirty today—by far the highest in any language other than English and French.

The Ukrainian has made an impressive contribution to agriculture. I refer particularly to Red Fife Wheat, originally from the rich soil of the Ukrainian homeland from which Marquis and most other successful strains have been produced.

In the past ten years, Canadian farmers of Ukrainian origin have won many international awards for grain products. Hardly a year passes but some new name is added to the list of those who have achieved great things in farming.

The relatively high proportion of Canadian agricultural scientists of national and international renown has often been noted. Mention need only be made of such names as Pavlychenko, Cherewyk, Hlynka, to indicate the stature that has been attained.

The history of the Ukraine is one of the

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

VII.

PARTICIPATION IN CANADIAN ORGANIZATIONS

Ukrainian Women's Association is an active participant in Canadian organized societies. It fully realizes its responsibilities in contributing toward the progress and development of its nation. Being of an ethnic nature, the organization has a dual purpose—the preservation of its cultural traditions and the participation in Canadian life in general.

Though being considered a young nation, Canada has made tremendous advancement in every field, including social. It is recognized as one of the leading countries of the world. This may be partly attributed to the keen insight of its womenfolk, who are rendering their skills and energies toward this high standard of achievement. Their efforts have been autstanding and rewarding.

The members of the Ukrainian Women's Association accept their duties with challenge and pride and discharge them to the best of their abilities.

The Women's Association is a member of numerous Canadian organizations on the national level. It is a federated member of the Canadian Association of Consumers, United Nations Association, the Canadian Welfare Council, Canadian Handicraft Guild and the National Council of Women. Of these, it is undoubtedly the National Council of Women, in which our members are most active. Presently, there are two of our Association members occupying responsible positions in the Council's national executive body. Mrs. J. Hnatyshyn, of Saskatoon, is the vice president of the Council and Mrs. P. Woycenko of Winnipeg, is the chairman of Arts and Letters Committee. It may be noted with pride, that in August, 1960, Mrs. J. Hnatyshyn was one of the national delegates attending the triennial convention of the International Council of Women in Istanbul, Turkey. This indeed is a great step forward for Ukrainian women from their pioneering days.

Most of the above named national organizations are also organized on provincial and local levels. It is on these levels that our members display their greatest initiative and capabilities. Here again, throughout the breadth of our Dominion, wherever these organizations exist, our Ukrainian members are entrusted to act in responsible executive capacities.

There is great gain in being affiliated with organizations of this type; for it gives our Association an opportunity to be united with other organizations in matters of common interest. Working together brings about greater possibilities for improvement in regard to education, health, penal reform, etc.; in the home, community and country. Each organization, united on three levels serves in unifying opinions and in fostering and promoting progress. United, it can speak with greater authority to governments or other necessary agencies on any particular issue or issues striving for improvement.

The humanitarian aspects of the association's organized activities are mostly practiced on local levels. These include campaigns as the March of Dimes, Red Cross, Community Chest, Institute of the Blind, Hospital Auxiliaries, etc. Many thousands of dollars have been raised for worthwhile charities by local members in their respective communities; as well as many hours of service have been rendered in support of benevolent projects.

All in all the Ukrainian Women's Association with its network of locals supports and participates wholeheartedly in Canadian organizations of various nature. This participation is considered desirable, beneficial and patriotic. Every citizen irrespective of colour, race or creed, should feel obligated to contribute his rightful share toward

---

longest and most stirring epics in the long story of the fight of a people for ethnic survival, self-determination and individual liberty.

People of British and French origin are inclined to forget at times that the battle for individual and group liberties has been won and lost many times in many lands. In Britain and France, and indeed in Canada and the United States, progress toward national sovereignty and individual rights under the rule of law has generally been a steady progress in one direction.

In other countries of which the Ukraine is one of the supreme examples, freedom, both national and individual, has been a fitful thing to be enjoyed and rejoiced in for a short time, only to be snatched away and lost for years, even for centuries. It is for this reason, perhaps, that Ukrainians can claim precedent as the world's most persistent fighters for freedom. The harsh yoke of the Tartar, Turk, Pole, Muscovite and Austrian conquerors failed to crush the spirit of the Ukraine.

Український Музей-Архів у Клівленді

Ще в 1946 році в таборі скитальців у Гайденав — Німеччина зародилася думка про створення музею для збереження всього, що було можливо зібрати з доби „Скитальців Депістів".

Нажаль офіційно це далося завершити дозволом влади 25. 3. 1948 року.

По двох роках англійська окупаційна влада в Німеччині редукувала центральні комітети скитальців, перенесла їх до іншого місця, а по руч з тим, наступила інтенсивна мандрівка на місця нового поселення. Довелося все майно музею ліквідувати.

Тому, що опікою над українцями у британській зоні Німеччини займався Український Допомоговий Канадійський Фонд, довелося все майно музею прохати перебрати під його охорону.

В днях 12-16 березня 1950 року перевезено все майно до Білефельду, осідку Українського Канадійського Фонду в 29 скринях і пачках, що мало 9052 інвентарних чисел.

На все майно зложено інвентарі в трьох примірниках. Один при актах переведення, другий зложено до одної з скринь, а третій знаходиться на руках підписаного, як основника й керівника музею.

Все це музейне майно директор Е. Василишин переслав до Канади й воно находиться в музею Української Культури і Освіти у Вінніпегу.

Листом з 17-го січня 1952 року д-р П. Маценко, секретар Осередку Культури й Освіти, в імені дирекції повідомив підписаного, що все майно музею в Галденав-Бльомберзі прийшло в більш-менш доброму стані в 2-ох дерев'яних скринях. Всі списки є в порядку і майно переховується в доброму приміщенні і під добрим доглядом.

В той спосіб зібране все музейне майно не пропало а вивезено з Европи до Канади й знаходиться в українських руках.

Так закінчилася доба музею в Німеччині в 1948-1950 рр.

З переїздом керівника музею до ЗДА діяльність музею продовжувалася. Спочатку у Варрентоні, Вірджинія від липня 1950 року, а потім з переїздом до Клівленду від 28 лютого 1952 року.

Музей-Архів затверджений владою. Є це громадська установа. Керує нею управа музею. Докладно ведеться касова книга та інвентаризується кожна найдрібніша пожертва. Всі жертводавці до тижня дістають повідомлення про одержання пожертви, з зазначенням числа інвентарної книги.

Музей старається не бути тягарем громадянства. Добуває гроші виданням деяких публікацій, листівок та від розпродажі книжок.

Є цілий ряд громадян, які складають і грошеві пожертви на потреби музею. За 9 літ назбиралося досить багато друкованого слова та різнородного матеріялу, який відноситься до життя і побуту українців в цілому світі, а зокрема нашої округи.

Музей-Архів не лише збирає матеріял, але його й опрацьовує та дає змогу іншим користуватися. Старанням музею вийшло друком три книжечки: „Українська преса в Клівленді", „Українські друковані видання в Клівленді за час від 1915 по 1958 рік" і „Пластова бібліографія Карпатської України й ЧСР".

Крім того уложена повна бібліографія Шевченкіяни в Америці і Канаді. Перша частина (ЗДА) видрукована в журналі „Визвольний Шлях" у Лондоні й має бути відбитка, а друга взята до друку УВАН у Канаді.

Філателестичний відділ музею видав серії видань марок: „Століття І. Франка", „Люрд", „Листопадовий Чин", „250 років Мазепинства", „Конотоп", „Світовий рік втікачів", „За вогнище науки", „Адам Коцко" і „Безсмертний Кобзар". Поруч з тим видано пропам'ятні поштівки, коверти та різні друки.

Кожного року музей улаштовує виставки. Досі відбулися в честь Тараса Шевченка, Івана Франка, Івана Мазепи, показано різні видання Великодніх і Різдвяних поштівок, образків Матері Божої, пресові видання, а цього року уряджено величаву ювілейну виставку творів Т.

---

the nation's welfare. Canada expects it of us and our Association strongly encourages and endorses this contribution. Today, Ukrainian ranks of young well educated people are ever increasing in numbers. These young people have the knowledge and ability to execute effectively the duties required in organized societies. They are our earnest hope as potential participants and leaders of organized activities in the world of tomorrow. Through joint efforts Ukrainian womenfolk can ensure the preservation of cultural treasures of their forefathers as well as add to the enrichment of Canadian development.

Elizabeth Bilych

ВИСЛІД КАМПАНІЇ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ"

Центральна управа оцим висловлює найщирішу подяку всім тим, що трудились і збирали нові передплати в цій першій нашій кампанії журнала „Промінь". Ця кампанія дала нам ясний образ, що в Канаді є ще багато околиць і міст, де є великі можливості збільшити число читачів „Променя".

Заряди по відділах, референтки журнала і комітети, можуть без труду поробити висновки як справа стоїть в їхній місцевості, беручи під увагу викази нових передплат, що появлялися в „Промені" в часі кампанії.

Після обчислення, вислід кампанії подаємо як слідує: Східня Канада — 110 нових передплат. Найвище число здобув відділ ім. Доньки України, Монтреал, Кве., в числі 32. З цього, 15 передплат зібрала добр. Леоніда Слюзар, а 10 пані Михайлина Нема, голова відділу. (Слід згадати, що в першому році, видавання журнала, добр. Слюзар зібрала около 80 передплат).

На другому місці стоїть Гемилтон, Онт. з 11 передплатами, що 7 здобула пані Анна Токарик. Манітоба має 73 нових передплат, з чого 49 припадає Вінніпегові. Найвище число здобув відділ ім. Лесі Українки, Вінніпег, де пані Клементина Пасічняк дістала 26 передплат.

На другому місці є відділ ім. Доньки України, Роблин, Ман., що придбав 8 передплат, за стараннням пані Анни Горбай; як також здобув 8 передплат відділ ім О. Кобилянської у Вінніпегу. На провінцію Саскачеван припадає 69 нових передплат.

На 1-му місці бачимо відділ ім. М. Маркович, Канора, Саск., — 7 нових передплат, завдяки пані Євгенії Козар; на другому місці є відділ ім. О. Басарабової, Гефорд, Саск., заходом пані Марії Цьони 6 передплат. Алберта має 202 нових передплат. З цього числа припадає 150 на місто Едмонтон, для відділу при Катедрі Св. Івана, стараннем пані Марії Гавриш, яка придбала 90 нових читачів і пані Емми Верхомин, референтки журнала, 34. (Про успіхи пані Гавриш напишемо більш обширно, після того, як буде їй вручено нагороду на провінціяльному з'їзді в Едмонтоні).

На другому місці є відділ ім. О. Кобилянської, Смоки Лейк, — 7 нових передплат, де пані Настя Шемелюк здобула 6 передплат. На провінцію Брітиш Колумбія припадає 67 нових передплат. Найбільше число здобув відділ ім. О. Кобилянської, Валей, Б. К., де добр. Н. Костюк придбала 22. На другому місці є відділ ім. Лесі Українки, Ванкувер, 19 передплат, стараннем пані Марії Вакалюк.

Зокрема оцінюємо здобутки деяких наших безпосередніх членок, які живуть переважно в місцевостях, де українців майже немає, але мимо цього розповсюджують наш журнал „Промінь", де тільки можуть: Пані Олена Шевчук, Вишарт, Саск., — 9; пані Анна Конічковська, Судбурі, Онт., — 8; (в першому році, пані Конічковська також зібрала гарне число передплат), пані Санда Гудима, Ґренд Сентер, Алта., — 6; пані Гафія Ґаба, Ґренд Велей, Онт., — 5; пані Вікторія Ґереґа, Гаєс, Саск., — 4.

Нагороди за приєднання найбільше передплат будуть вручені на з'їздах у кожній провінції з осібна, від централі. Особи, що їм призначено нагороди, будуть повідомлені листовно заздалегідь перед з'їздами.

ЗА ЦЕНТРАЛЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ,

Ольга Лукомська, реф. журнала.
Стефанія Пауш, голова.

зар Шевченка та його малюнків (понад 300 репродукцій).

Музей дуже радо надсилає всі свої публікації заінтересованим особам, крім того до різних бібліотек, де є українські чи слов'янські відділи при високих школах в ЗДА і Канаді.

Багато Редакцій і Вдавництв у Канаді безінтересовно надсилають свої видання до Музею й на цьому місці складаємо їм щиру подяку, а зокрема Редакції „Промінь", що крім того запропонувала умістити ці рядки на сторінках свого журнала.

Українська спільнота в Канаді відома, як дуже жертвенна. Якщо знайдуться добродії, які захочуть прийти з поміччю у розбудові музею в Клівленді й надіслати свої пожертви грошима чи різними матеріялами подаємо адресу музею

Для більших пакунків:

Ukrainian Museum
1202 Kenilnorth Ave.
Cleveland 9, Ohio USA

Для листувань, грошевих пожертв та дрібних друків:

Ukrainian Museum
3425 Broadview Rd.
Cleveland 9, Ohio USA

Управа Музею-Архіву Інк.,
Леонід Бачинський, керівник.

Відділ для дітей

Пригода кітки мурки

(Казочка)

Вчора прийшла до мене моя сусідка, кітка Мурка. Вона принесла мені фотознимку своїх діточок. Це була їх перша світлина, коли кошенята побачили світ Божий. Всі ми знаємо, що кошенята родяться сліпими і щойно по десяти днях починають щось бачити.

— Це для вас, вуйку Кваче, на пам'ятку, бо знаю, що дуже любите звіряток і моїм дітям кривди не зробите.

Я подивився на світлину і кажу: „Ох, які то гарні діточки! Які милі кошенятка! Чудово виглядають у кошику....

Мама Мурка дуже втішилася моїми словами признання, подякувала і при тій нагоді розказала мені, яку страшну пригоду вона пережила при народженні цих діточок. Ось послухайте:

— Я знала, що завтра, найдовше позавтра, буду мати діточок. Вийшла я на вулицю перейтися, бо скоро вже не буду мати вільного часу для себе, для проходів. Діточок треба буде пильнувати.

Іду собі спокійненько травничком уздовж вулиці, а тут на мою лиху годину вибіг із подвір'я чорний пес Лихий. Ви певно знаєте цього огидного собаку того пана Григорія. Кинувся на мене. Що робити?

Втікати хідником я не могла, бо він ш в и д ш е бігає, як я. Один рятунок — видрапатися на дерево, а тут якраз і дерева близько не було — лише великий т е л е г р афічний стовп. Я зібрала всі свої сили і вилізла на самий верх стовпа, де були дві широкі поперечні дошки. Від перестраху і тяжкого дряпання по гладкому стовпі, несподівано там же, на поперечній дошці, породила четверо діток. Троє задержалося коло мене, а четверте бідненьке впало на землю й забилося на смерть. Я не мала сили злізти зі стовпа. Тримаю коло себе діточок, тулю до грудей, а сама ледве дихаю, дрижу, боюся впасти і дітей погубити. А недобрий псище, стоїть коло стовпа, на мене дивиться, і гавкає і ще більше страху додає.

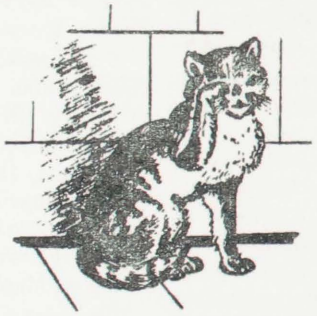

Понюхав моє мертве дитятко, вхопив зубами, шарпнув і кинув на землю. Якби ви бачили, вуйко Кваче, як у мене серце боліло, коли так знущався Лихий над моєю дитиною! Який я маю жаль до того пса — оповісти Вам не можу.

Цю всю пригоду бачили сусіди, що сиділи на бальконах і верандах. Побігли сказати моїй пані. Люди бігали, щось радилися між собою, я бачила, що вони мої щирі приятелі й хотіли мені допомогти.

За якийсь час приїхала пожежна сторожа з великою драбиною, поставили її коло стовпа і зняли мене. Я не боронилась, бо відчула, що лиха мені не вчинять.

У своїй хаті дала мені пані кошичок із вовняною хусткою, нагодувала і там я вигодувала оцих троє котяток, що на світлині.

Щаслива мати втерла сльозу. Жаль їй, що пропала дитинка, а радіє, що врятувала троє, таких гарних діточок.

— Ще забула вам сказати, що на пам'ятку тієї пригоди пані назвала моїх діток так: „Стовпчиком", другого „Дротиком", а дівчинку „Драбинкою".

Щаслива киця Мурка попрощалася і побігла до своїх діток.

Леонід Бачинський

**
*

І золотої й дорогої
Мені, щоб знали ви, не жаль
Моєї долі молодої:
А іноді така печаль
Оступить душу, аж заплачу.
А ще до того, як побачу
Малого хлопчика в селі.
Мов одірвалось од гіллі,
Одно-однісіньке під тином
Сидить собі в старій ряднині...
Мені здається, що це я,
Що це ж та молодість моя
Мені здається, що ніколи
Воно не бачитиме волі,
Святої воленьки. Що так
Даремне, марне пролетять
Його найкращії літа,
Що він не знатиме, де дітись
На цім широків, вольнім світі,
І піде в найми, і колись,
Щоб він не плакав, не журивсь,
Щоб він де-небудь
[прихилився,
То оддадуть у москалі.

Тарас Шевченко

ЗВІТ ФІЛІЇ МУЗЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ПРИ ПРОВ. ЕКЗЕК. В МАНІТОБІ

Вже досить давно як був поміщений на сторінці Союзу в „Українському Голосі" спис музейних речей, що вплинули до музею С.У.К. в Вінніпегу. Комітет знов бажає повідомити громадянство, що збірка речей стало продовжується і знова маємо велику приємність оголосити імена людей, які дарували свої речі до нашої філії у Вінніпегу.

Комітет стало доглядає ці речі і перетримує їх в найліпшим порядку. Маємо плян побудувати ще більше шафів, щоб можна було ці речі якнайкраще розмістити для виставки.

Слідуючі речи були одержані від останнього звіту, що був поміщений на сторінці „Українського Голосу" 1-го січня 1957 р. до 31-го березня 1961 р.: Речі подарували: пояс — п-во І. Кернаць, Вінніпег, 2 плечка з жін. сорочки — пані Анна Саламон, Дуґалд, Ман., сапа — пані Анна Березюк, Сандавн, Ман., запаска — пані О. Арсенич, Вінніпеґ, обгортка — пані Менниченко, Вест Форт Вілліям, Онт., журнали, 5 ріжних чисел — пані Н. Вацик, Форт Вілліям, Онт., форма під перемітку, кафтан і наліжник — пані Ксеня Вахняк, Ґронлид, Саск., 1 крайку і 1 сорочку — п-во П. Чубей, Сандавн, Ман. Фото — знимка і числа „Жін. Долі" — пані Марія Танчак, Вінніпеґ, жін. пояс, част. хустки, молитовник — пані Анна Кухар, Саскатун, Саск., обрус, 1 сорочку, краватку — пані Анна Руснак, Вінніпеґ, 1 запаску, 2 кульчики — пані Марія Котелко, Варрен, Ман., 1 сорочку — пані Параска Равлик, Саскатун, Саск., 1 доріжка — пані Марія Драбиняста, Вінніпеґ, 1 корсетка — пані М. Боянівська, Вінніпеґ, 1 коверець — пані Варвара Лесний, Дітройт, Миш., 1 горботку, куплено, а 1 сорочку подарувала пані Маланка Романиця, Блейн Лейк, Саск., запаску — пані Ірина Федрик, Вінніпеґ, 1 спідницю, 1 торбу, 1 сорочку — пані Савеля Никифорук, Борден, Саск., частина килима — пані Ірина Паращенко, Торонто, Онт., 1 рушник — пані О. Арсенич, Вінніпеґ, 3 паперові гроші банкноти — пані Славка Касіян, Вінніпеґ, перемітка, 2 числа „Нової Хати", 1 український герб вишитий — пані М. Бучковська, 2 образи — Шевченко і Франко — пані А. Тетенич, Ст. Кетеринс, Онт., 1 взірник, 4 взори — пані М. Бойчук, Вінніпеґ, 6 ріжних журналів — пані Марія Колтек, Вінніпеґ, 11 паперових банкнотів — пані Анаст. Ілюк, Сандавн, Ман., 1 сорочка — пані Анна Костинюк, Сірко, Ман. 1 обрус, 2 образки — пані Марія Бабяк, Вінніпеґ, Ман., 46 паперових банкнотів, 8 поштових знач ків — пан Н. Мелень, Вінніпеґ, 1 хустку — пані Стеф. Сиротюк, 2 рукави, 1 сорочку, 1 дитячу сорочку — пані М. Медведюк, Вінніпеґ, Ман. 1 байюрочок — пані Розаля Манчуленко, Вінніпеґ, Мон.

В квітню 1959 Комітет музею закупив збірку речей від Товариства Українського Народного Мистецтва, яке мало приміщення при Укр. Народнім Домі у Вінніпегу. Збірка складалася з ріжних кавалків, як жіночі сорочки, рукави, ткані речі, та кілька взірників.

На цім місці, Комітет висловлює щиру подяку всім тим що дотепер дарували речі для музею.

Кожний музей є свідоцтвом культури даного народу, тому для нас є дуже важним, щоб в нашому музею було зібрано всякі, та стільки речей, щоб давали повне свідоцтво старовинній і високій культурі українського народу. В Канаді це має велике значення, бо тут складаються культурні цінности ріжних народів.

Комітет музею тому звертається із щирою просьбою до всього членства Союзу Українок Канади в Манітобі, щоб дальше давали музеєві належну підтримку, даруючи та збираючи речі до нього.

За філію Комітету Мистецтва
і Музею в Манітобі:
А. Павлик

НА СВІЖУ МОГИЛУ

Своїм порядком і у свій час смерть перетинає людям нитку життя. Одним судиться та нитка довша, а іншим коротша, або таки дуже коротенька. До тих, що їм судилось прожити довше, належала і одна з старших членок Союзу Українок Канади і товариства „Взаїмна Поміч" бл. п. Марія Йонґ, якої імя в першім подружжі було Марія Коча. По довгій недузі вона розпрощалася з життям в четвер 7 вересня цього року в домі старшого сина Ореста Кочі в місті Лос Енджелос, Каліфорнія. Родилася покійна 3 квітня 1889 р. в селі Лужани, півн. Буковина. Вийшовши

БЛ. П. МАРІЯ ЙОНҐ

заміж за Миколая Кочу, жила в Шипинцях, сусіднім селі від Лужан. Мала два сини — Ореста, Епіфанія та дочку Матілду („Тілю"), тепер замужем за Антоном Лазаровичом. 1930 р. приїхала з дітьми до Канади і жила девять років у Гемилтоні. Там і повдовіла. 1939 р. перевезлася до Торонта, де її молодший син Епіфаній вступив був до молочарської спілки Роджерс Дейрі, а дочка Тіля учащала до школи. З приїздом до Канади включилася в членство відділів Союзу Українок Канади в Гемилтоні і відтак у Торонті та товариства Взаїмна Поміч, де покійна кілька літ була опікункою хворих. Була активною в ділянках Союзу Українок в міру своїх сил і причинялася до організації і розбудови Української Православної Церкви в Канаді, якій щиро була віддана.

Похоронена на цвинтарі „Проспект" в Торонті в суботу 9 вересня. Поважне число знайомих віддало їй останню прислугу. Похоронну відправу служили митрофорний протоєрей о. Петро Самець і протоєрей о. Дмитро Фотій. Останній сказав у Катедрі св. Володимира дуже красне прощальне слово від родини і знайомих.

Поминальний обід приготовили членки відділу Союзу Українок Канади ім. св. Кн. Ольги під завідуванням дуже працьовитої господині п. Марії Мудрої. Господарем обіду був п. Василь Григоряк. При обіді прощали покійну п. Василь Фастрига з Гемилтону, п. В. Григоряк

Для наших господинь

Цей відділ веде пані А. Сенів з Едмонтону референтка домашньої економіки Союзу Українок Канади

КНИДЛІ З ВАРЕНОЇ КАРТОПЛІ (БАРАБОЛІ)

10 великих картопель
4 яєць
1 пачечка дріжджів
солі і муки скільки потрібно.

Картоплі зварити, добре помяти і виложити на стільницю, щоб простигли. Тоді додати вибиті яйця, розроблені дріжджі, сіль і муку і замісити досить вільне тісто, трошки вільніше як на вареники, нехай постоїть щонайменше півгодини. Тоді тісто викачувати у валочок і різати на маленькі кістки (книдлі в кипячій воді наростають) викачувати в муці, щоб не зліпались і кидати на кипячий окріп, коли зварені, вибирати на друшляк і сполокати зимною водою і помастити маслом. Добрі зі смаженою на маслі цибулею і квасною сметаною.

Подала пані Ю. Стецик, з Гемилтону

САЛАТКА-ГРИБОК

Обібрати велику картоплю, промити, надати їй форми грибного коріння (конусоподібну форму із зрізаною верхівкою) і варити до готовності. Зварену картоплю охолодити, поставити грубим кінцем на тарілку і зверху, на тонший кінець положити зрізаний верх помідора. З конусоподібного конверта видавлювати на помідор малесенькі кусочки масла, щоб мало вигляд гриба. Варене яйце дрібно посікти, додати шаткованої зеленої цибулі, посолити, полити квасною сметаною або „мейонезом", перемішати. Укладати на тарілку кругом картоплі і посипати зеленим кропом або петрушкою. обложити тонко нарізаними пластинками огірків.

від Катедральної Громади св. Володимира в Торонті і від товариства „Взаїмна Поміч" та пані Таісія Бевш від відділу Союзу Українок Канади. Переведено збірку на українську пресу, яка принесла 41 дол.

Покійна нехай з Богом спочиває!
Засмучені сини Орест, Еніфаній, дочка Тіля і невістки та зять.

К. С.

В цім приписі подано припис на одну тарілку як спосіб — Салатку приготовляти в більшій скількости так, що на кожну особу одна картопля і одно яйце.

„Радянська Жінка"

МЕЖИВО З ЗЕЛЕНОГО ПЕРЦЮ

2 фунти солодкого зеленого перцю
½ фунта моркви
½ фунта свіжої капусти
2½ ложки томато-пюре
1 петрушку (корінець)
1 стебло селєри
¼ фунта цибулі
2 стол. ложки олії
2 чайні ложечки цукру
2 чайні ложечки дрібно посіченої петрушки

Для підливи:

¼ фунта свіжих помідорів
1 стол. ложку муки
1½ стол. ложки олії
3 стол. ложки оцту
1½ склянки яринового відвару
1½ стол. ложки цукру.

Перець промити, зробити поперечний наріз з боку верхньої його широкої частини, відрізати біля основи стрижень з насінням, зробити другий наріз вздовж стручка і через нього вибрати стрижень з насінням, не порушуючи форми стручка. Підготовлений так перець треба обовязково покласти в кипячу воду на 1-2 хвилин, щоб він був мякший і не гіркий.

Обчищені і промиті капусту, моркву, петрушку, селеру нарізати соломкою, тушкувати до готовности, посолити, змішати з трохи підсмаженою цибулею, посіченою зеленню петрушки, томатом-пюре і заправити цукром. Підготовленою масою фашерувати перець і складати у глибшу каструлю. Помідори відварити у власному соку, без води, протерти крізь ситки, додати яринного відвару, цукру, оцту, солі, залити цією підливою перець, накрити і дати до кухні, щоб тушкувалось. Коли готове, вихолодити і подавати на стіл холодним.

„Радянська Жінка"

СОЛОДКА ОГІРКОВА МАРИНАТА

6-квартовий кошик огірочків
6-квартовий кошик цвітної капусти (каліфльори)
6-квартовий кошик срібної цибульки
1 мала почищена морква.

Вложити все у великий горщик і залити слідуючою ропою, лишаючи через ніч.

⅔ горнят соли (не йодизованої) розпустити в кипячій воді і залити все так, щоб вода вкрила ярину.

На другий день рано ропу сцідити, повитирати все насухо і вложити в камінник. Залити слідуючою ропою:

½ горнят мішаного коріння (пиклінґ спайс)
1 корінець імбиру (джинджер)
3 стол. ложки соли (не йодизованої)
3 стол. ложки цукру
3 стол. ложки сухої гірчиці
2 кварті винного оцту.

Всі ці складники добре розмішати і тим залити ярину в камінку. Тепер взяти 3 фунти цукру і щораня додавати ¼ горнятка цукру аж поки зужиється ввесь цукор. Через весь той час держати камінник у пивниці, а як цукор ввесь зужитий, то негайно поставити в дуже холоднім місці.

Подала пані Ю. Михайлишин, Едмонтон.

ШВИДКО ЗВАРЕНИЙ БОРЩ, ДУЖЕ ДОБРИЙ

1 консерва (кен 20 унцій) цілих бурячків
1 горня дрібно посіченої капусти
1 середньої величини посічену цибулю
1 моркву
1 обібране яблуко
6 цілих англійських перців
1 стол. ложка соли
5 горнят води
3 горнят помідорового соку
1 консерва „консоме"
1 стол. ложка цукру.

Спосіб: посікти капусту і яблуко, додати цибулю, перець, сіль і 5 горнят води. Поставити варити і хай покипить 10 хвилин. Тоді додати посічені бурячки, сік з бурячків, помідоровий сік, консоме і цукор. Довести, аж почне закипати, зняти з кружка і борщ готовий.

Подала Марія Боянівська, Вінніпеґ

ПРАЦЯ МОЛОДОГО ВІДДІЛУ СУМК В ЕДМОНТОНІ

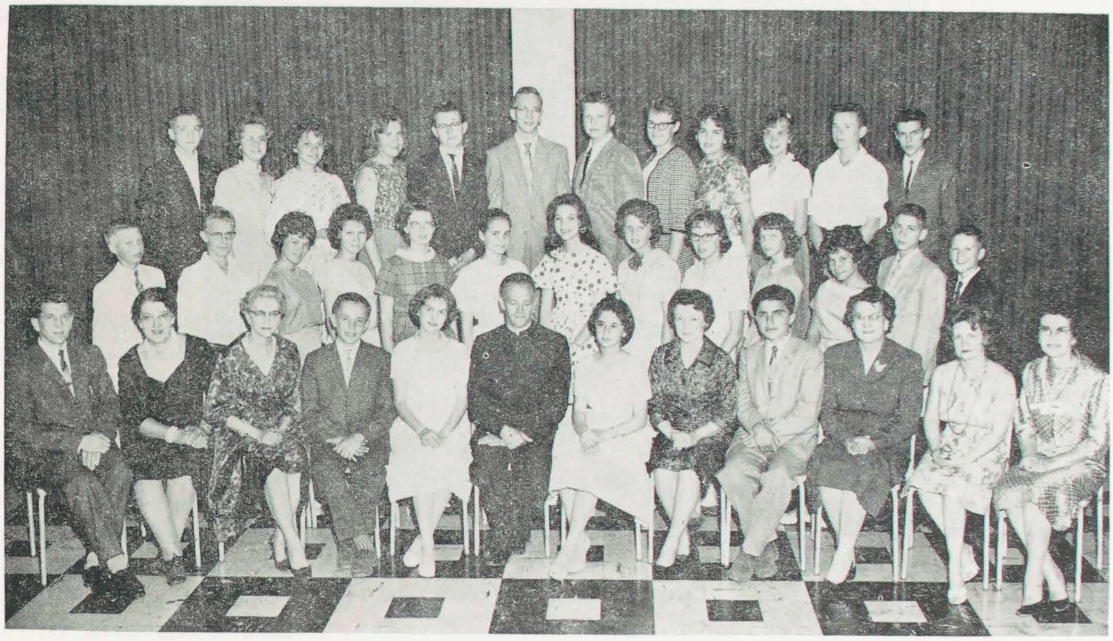

Світлина відділу мол. СУМК в Едмонтоні зі своїм проводом — перший ряд сидять зліва направо: пан Іван Мельничук, пані Марія Солован, пані Наталя Базюк, Олег Лукомський, Доня Івасюк, о. Ол. Хомяк, Лелія Базюк, пані Анна Чорнел, Роман Єринюк, пані Софія Гриник, голова Відділу Союзу Українок Канади при Катедрі, пані Ольга Семчук, пані Марія Сулима. 2-ій ряд: Петро Боднар, Орест Семчук, Орися Довганюк, Зеновія Фик, Орися Ганочко, Лелія Сулима, Мирослава Голейчук, Ірина Мельничук, Славка Котишин, Даруся Мельничук, Кароля Лобай, Богдан Сулима, Мирон Фарина. 3-ій ряд: Роман Солован, Маріянна Бадюк, Леся Грушка, Маріянна Чарнецька, Кені Палилик, Давид Чорнел, Осип Челядин, Іванна Скуба, Діяна Феняк, Даруся Конашевич, Роман Котишин, Ричард Фик.

Молодший Відділ СУМК в Едмонтоні зорганізувався під опікою відділу Союзу Українок Канади при Українській Православній Катедрі св. Івана в 1949 році і від того часу наші хлопці і дівчата від 10 до 15 років мають нагоду брати участь в організаційнім житті.

Цього року молодший відділ СУМК виявив дуже велику активність під доглядом комітету, що його очолювала пані Анна Чорнел при помочі пань: Наталі Базюк, Ольги Семчук, Марії Солован, Марії Сулими, Люізи Феняк, пана Івана Мельничука і капеляна Всеч. о. Ол. Хомяка. Наш комітет старався помогти нашій підростаючій молоді зрозуміти, що в цьому відділі вони дістають підготовку до організаційного життя, навчитися гармонійно працювати та дружно поводитися з іншими членами.

Праця в цім відділі була розпреділена на різні проєкти: українознавство — лекції з географії про Україну, які приготовляв Всеч. о. Хомяк, а викладала пані Базюк, ці лекції сумківці зберігали в окремих збірниках як також збирали і зберігали витинки з різних англійських видань про визначних українців, їх здобутки і про українське життя в Канаді.

Мистецтво — пані Ольга Семчук навчала дівчат українського хрестикового вишиття а пан Мельничук учив хлопців різьбарства.

Збори відділу відбувалися раз на місяць під доглядом пані Чарнел і тут наші молоді сумківці училися як організація провадиться як також училися бути добрими членами. Сумківським хором провадив пан Ол. Єфимчук. Забави відбувалися раз на місяць під доглядом пань Сулими Солован і Феняк а час від часу члени старшого СУМК-у доглядали спортової програми. Також раз на місяць ходили „бовлінг" Члени молодшого відділу СУМК також мали недільні лекції про історію Української Православної Церкви в Канаді, що їх викладали пан Андрій Мельничук, домініяльний голова СУМК та пан Василь Лобай.

В 1960-61 році відділ мав 34 членів. До заряду входили: Лелія Базюк — голова, Роман Єринюк — заст. голови, Доня Івасюк — секретарка, Олег Лукомський — касієр, Мирослава Голейчук — кореспондентка. Маріянна Базюк і Роман Солован — соціяльний комітет, Роман Солован і Зеновія Фик — спортовий комітет Маріянна Чернецька і Орест Солоний — телефонічний комітет.

Члени сходилися кожної пятниці до катедральної залі від 7-ої до 9-ої години і під доглядом одної або двох членок комітету і капеляна, Всеч. о. Хомяка відбувалася та ділянка праці, яка була намічена на той вечір. Ведення праці в цей спосіб дуже апелює до молоді, бо бачимо, що наші сумківці охоче сходилися кожного тижня і брали участь у всій наміченій програмі.

Відділ брав участь в різних підприємствах як в осіннім провінціяльнім з'їзді складових організацій С.У.С. і сумківським концерті. Виступали в програмі на Святі Книжки і 100 роковинах Уляни Кравченко. Також взяли участь у святкуванню 100-річчя смерти Тараса Шевченка. В травні відділ взяв дуже активну участь в з'їзді Української Православної Молоді зорганізованої в рядах СУМК. На сумківських сходинах в Мирнам, Альберті та Радвей, Альберта наші члени взяли участь з привітами та концертовими точками. Члени сумківського заряду відвідали Впреосв. Владику Андрея з квітами і привітом в день його ангола. Під час базару, який влаштувало жіноче товариство, сумківці мали свій стіл де вони продавали святочні карточки та різні святочні дарунки і з цієї продажі вони передали 25 дол. до жіночого товариства. Сумківці ходили колядувати на користь нашої Катедри, помагали на різних чаях і обідах.

В суботу 13-го травня 1961 р. в залі ім. М. Грушевського відбувся бенкет, що його приготовило жіноче товариство, з нагоди закінчення цілорічної праці і переведення членів з молодшого відділу СУМК до старшого. Були присутні всі члени відділу, їх родичі і велике число гостей які цікавляться працею молоді. За головним столом засіли представники наших складових організацій. Всеч. оо. духовні, голова катедральної громади, голова жіночого товариства і члени СУМК, які переходили від молодшого до старшого відділу. Господарем був Всеч. о. Олександер Хомяк.

Провідниця молодшого відділу Лелія Базюк привітала всіх присутніх і подала короткий огляд праці та склала подяку інструкторці пані Чорнел за її працю і труд. Також склала щиру подяку всім родичам, що подбали про таке гарне приміщення де молодь може сходитися і запевняла, що як прийде пора, щоб вони продовжували цю працю, теперішні члени молодшого відділу СУМК з охотою це будуть робити.

Секретарка відділу Доня Івасюк вручила пані Чорнел гарний дарунок на милий спомин. Також промовляла пані Анна Чорнел, яка висловила своє вдоволення з праці в молодшім відділі СУМК і щиро подякувала родичам, що посилали своїх дітей до СУМК-у, де вони мали нагоду навчитися про нашу організацію і виробити собі гарне приятельство. Вона дала перебіг цілорічної праці і зложила подяку усьому комітетові та жіночому товариству за співпрацю. Промовляв пан Кость М. Теличко, голова провінціяльної управи Т.У.С., пан Богдан Хрущ, голова СУМК на Альберту привітав сумківців від своєї управи і висловив велике вдоволення з праці молодшого відділу. Він також пояснив працю в старшім СУМК. Відтак покликав на сцену слідуючих членів молодшого відділу, які переходять до старшого відділу, а саме: Лелія Базюк, Роман Єринюк, Олег Лукомський, Роман Солован, Кені Палилик, Діяна Феняк, Лелія Сулима, Роджир Камінський і Леся Грушка і вручила їм відзнаки СУМК. Пан Борис Фик формально прийняв їх в членство старшого СУМК-у.

Слідувала концертова точка пісня — „Моя любов", яку відспівали сумківці — Мирослава Голейчук, Маріянна Базюк, Доня Івасюк і Лелія Базюк. Приграваав їм на піяно Давид Чорнел.

Дуже приємно тут згадати, що уся програма як також вся наша праця відбувалася в українській мові.

Після закінчення вечері молодь гарно забавлялася, а гості підходили до столів, де була виставка книжок і ручних робіт і оглядали шкільну працю, що її члени СУМК виконували через рік.

Наталя Базюк,
членка комітету СУМК

З КОНФЕРЕНЦІЇ СУК

На відслонення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вінніпеґу в місяці липні з'їхалось поважне число членства Союзу Українок Канади. В п'ятницю, 7-го липня відбулась в залі Катедри Пресв. Тройці зустріч членок нашої організації та конференція, на якій обговорено ряд актуальних питань — журнал „Промінь",, побільшення членства Союзу по відділах, видання в англійській мові з фонду фундації ім. Наталії Кобринської і 35-ліття Союзу Українок Канади та форми його святкувань.

По кожній із вище згаданих справ вив'язувалась широка і жива дискусія, виміна думок, що помагає багато, як центральній управі плянувати працю, так і членству на місцях її виконувати.

Гостинне прийняття

Гостинне прийняття-вечеря для учасників зустрічі улаштували спільно чотири відділи Союзу Українок Канади — відділ ім. Св. Ольги при Соборі Св. Покрови, відділ ім. Ольги Кобилянської при церкві Св. Михаїла і відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Тройці (всі з Вінніпеґу) та відділ ім. Лесі Українки з Транскони, Манітоба.

Гостей привітала пані Ольга Завісляк, голова пров. екзекутиви Союзу Українок в Манітобі і запросила всіх до вечері. Це одна з рідких гостин, де всі чотири відділи Союзу Українок Канади мали змогу віддати гостинну увагу гостям і членкам з різних місцевостей широкої Канади.

Діла праведних — це зерна, які деколи довго лежать в історичній рілі непорушно. Однакож приходить світло і тепло життя і вони починають рости, цвітуть і приносять овочі. А що посіяне насильством і неправдою це безслідно про-

З книжки мудрости

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Світлина заряду т-ва Доньки України в Монтреалі. Горішній ряд зліва направо стоять пані: М. Нема, М. Маркуш. Є. Гроско, Долішній ряд зліва направо: О. Регуш, А. Салюк, А. Ковальчук.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ Доньки України

За минулий 1960 рік відбулось 18 зборів. Працю т-во розпочало традиційною колядою, яка принесла задоволення моральне й матеріяльне. Старанням т-ва улаштовано 2 академії — Лесі Українки та Свято Українських героїнь. В м. жовтні відбулось Свято Книжки, в листопаді вшановано память великої нашої письменниці Ольги Кобилянської де було прочитано реферат під назвою „Творчість письменниці".

Членки відділу займалися збіркою фондів на памятник Шевченкові та помагали в збірках на будову Собору св. Софії в Монтреалі. Перевели збірку на квіти до Божого Гробу на Різдво та Великдень відвідували хворих та бідних зі святочними подарунками. На доміняльний з'їзд до Торонта вислано три делегатки. На конференцію провінціяльної екзекутиви Союзу Українок в Гемилтоні вислано привіт і 5 дол. Слідуючі прийняття відбулись заходами жіночого т-ва: спільна Свята Вечеря (кутя), пущення, спільне свячене, храмове свято, прийняття по посвяченні площі під будову Собору св. Софії, пущення. Товариство улаштувало базар і улаштувало розігравку на будову Собору. Членки т-ва брали участь в кампанії Червоного Пера і зібрали на цю ціль 525 дол. за що дістали подяку та відзначення. Відповідальними за збір ку були — голова т-ва пані Мих. Нема і секретарка пані О. Русин. Членки т-ва постійно учащали до Товариства Поборювання Недуги Рака і помагали у праці (раз у тиждень призначають 6 годин праці). Випродаж уживаних речей було улаштовано шість. Найбільше зусиль покладали членки у придбанні фондів на будову Собору св. Софії в Монтреалі.

Жертви уділено на місцеві цілі: КУК — 50 дол., на потреби нашої Церкви 9,500 дол.

Членки товариства піклуються прикрасою церкви та іншими порядками біля домівки. Наше т-во висловлює подяку центральному проводові Союзу Українок Канади за помічні вказівки у нашій загальній українській праці; шлемо вислів признання нашій редакції „Промінь" за гарні статті. Висловлюємо признання молодшому відділові ім. Ганни Барвінок за всю поміч і кооперацію, комітетові Поборювання Рака,базаровому комітетові.

На наших річних зборах председницею була пані А. Колісник. Молитву перед зборами провів Високопреп. Прот. Вол. Слюзар. По зборах господині подали чай.

Михайлина Нема, голова.
Віра Турченюк, секр.

ҐИЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Жіноче товариство ім. Л. Українки в Ґилберт Плейнс відбуло свої річні збори 1-го грудня 1960 р., на яких членки заряду здали звіт річної діяльности т-ва за минулий рік.

Т-во має 20 членкинь. За рік відбулося 10 місячних зборів і одні річні збори. Старанням т-ва приготовлено два концерти — один на свято св. Миколая, другий на роковини Шевченка; також відбувся забавовий вечерок і фільм. Товариство приготовило три обіди для таких оказій: — на „фир", спільне свячене і на роковий храм нашої церкви. Члени т-ва улаштували весняний чай і продавали печиво, приготовили осінню вечерю і кілька разів подавали перекуску під час загальних забав з танцями, а також на спортовій площі і дохід зі спортової площі лишили спортовому комітетові. Членки т-ва дали поміч у приготовленні перекуски на 5-тьох похоронах в Народнім Домі і у 5-тьох весіллях. Пані Шевчук подарувала гарну декоративну подушку на ро-

Світлина членок відділу Калина в Гемілтоні на 1961 рік. Перший ряд зліва направо: Анна Грицик (касієрка), Галя Лазарович, Орися Сушко (заст. голови), Галя Липка (голова), Анна Українець (уступаюча голова), Маруся Федак (секретарка) Одарка Смильска, Єлисавета Ковтун (господиня). Другий ряд: Ганя Корній, Оля Дробот (кор. секр.), Ненсі Слюсарчук, Ірина Серватюк, Єлисавета Олеськів, Анна Полос, Оля Галюк, Вікторія Карлаш, Розаля Самець, Одарка Бродгид.

зігравку, пані Міщук деяку посуду для столів. Товариство через цілий рік передавало з своїх приходів пожертви на нашу церкву. Членки ходили колядувати на церкву.

Галя Мимко, голова
Анна Кушманюк, секр.

ГЕМІЛТОН, ОНТ.
Відділ Калина

Річні звіти голови п-ні А. Українець і членок заряду показали, що 1960 рік був дуже успішний. Це є доказом, що між членками панує повна кооперація і згода. Наші членки вложили дуже багато праці для здобуття фондів.

Відбулося два випродажі вживаних речей і також мали досить успішний бінго. У літних місяцях членки брали активну участь в пікніках на оселі „Золота Брама". Приготовляли перекуску під час конференції СУС, а також брали активну участь в базарі церковної громади.

Цього року, так як і в минулих роках, було влаштовано дуже гарну і успішну осінню забаву.

Було приготовлене чайне прийняття для нових членок і з цієї нагоди була зложена жертва на журнал „Промінь".

Під час Великого Посту, після св. Сповіди і Причастя приготовлено сніданок для дітей недільної і рідної школи.

На Великдень членки приготовили кошики з свяченим і доручили хворим православним в шпиталях.

Наш відділ є членом Льокальної Жіночої Ради, і жертвує на місцеві допомогові організації.

Дві членки нашого відділу вчать недільну школу. Наше товариство купило 8 фільмів для недільної школи, а також филони і стихарі для церкви.

До заряду на 1961 рік вийшли слідуючі пані: А. Українець — уступаюча голова, Г. Липка — голова, О. Сушко — заст. голови, М. Федак — секретарка, О. Дробот — кор. секр., А. Грицик — касієрка, п-на Е. Ковтун — господиня.

Орися Сушко, заст. голови

ГРОНЛИД, САСК.
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори жін т-ва ім. Кн. Ольги відбулися в Народнім Домі ім. Івана Франка в неділю 11-го грудня 1960 р. Збори відкрила голова пані К. Швець молитвою „Царю Небесний". Звіт діяльности дала секретарка пані П. Чорна.

У своїй річній праці т-во присвячувало велику увагу недільній і рідній школі, в якій вчить Всеч. о. Критюк. За минулий рік відбулось 6 місячних зборів і 4 наради. Т-во працює спільно з зарядами церковної громади і Народного Дому. Заходами т-ва відбулася новорічна вечеря, спільне свячене, обід на храмове свято. День Подяки, вечеря з дробу (домашня птиця) дві вечері на пущення, ювілей для членів і забава з музикою для колядників. Концерт Шевченка, Листопадове Свято, гра карт і бінго, 7 перекусок, 1 базар, 1 пікнік спільний. Гостили ми по Богослуженні Всеч. о. В. Сенишина, який перевів збірку на Інститут П. Могили в Саскатуні. Т-во привітало добр. і Всеч. о. Критюка, коли вони прибули до нас і вшанувало їх скромним подарунком. Члени т-ва зайнялись мальованням парафіяльної хати.

Т-во посилало квіти хворим член-

кам, передплачує „Український Голос" до шпиталю у Мелфорт, жертвувало на Інститут П. Могили, на памятник Шевченка, на українських інвалідів, на фонд „Українського Голосу".

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$111.21
Прихід 1960 р.	404.20
Розходи в 1960 р.	228.99
В касі осталось	286.42

Заряд на 1961 рік — пані: Марія Данилюк — голова, К. Швець — заст. голови, П. Чорна секр., П. Данилюк — касієрка, С. Іванусь — фін. секр., М. Ґрипюк, А. Вахняк, А. Петрів, Т. Пшик — господині. К. Швець, А. М. Вахняк, В. Вахняк — контрольна комісія, М. Щербій— реф. архіву, З. Панчук — режисер, В. Вахняк — господиня до начиня, К. Письменна — ґардеробщиця, А. Вахняк і В. Черній — до квітів, Марія Данилюк до рідної школи.

Марія Данилюк, голова
Павліна Чорна, секретарка

БЛЕЙН ЛЕЙК — КРИДОК, САСК.

Відділ ім. Хариті Кононенко

Вже знов минув рік і наше товариство невпинно продовжує свою працю. Відбулося за минулий рік 7 місячних зборів, що на них членки з охотою і численно вчащають. Діяльність відділу: членки приготовили програму на роковини Лесі Українки. Під час зимових місяців пані Бугайська вела курс навчання українського вишивання, що був дуже успішним. Відбувся Великодний чай і продаж печива та писанок. Членки зайнялися приготовленням двох весільних обідів і один обід для „бас драйверс".

Відділ вислав делеґатку на пров. з'їзд, як також численна участь членок нашого товариства в цім з'їзді дала можливість одержати нагороду-грамоту за найчисленнішу репрезентацію.

На Спортовий День в Блейн Лейку останніх два роки відділ має свій „бінґо бут". Відділ жертвував: на Червоний Хрест — 5 дол., на прес. фонд „Проміня" — 5 дол., на дар для Всеч. о. д-ра С. В. Савчука — 5 дол., на зїздовий фонд (домініяльний) Союзу Українок Канади — 5 дол. на з'їздовий пров. фонд — 10 дол. Т-во сповнило свій буджет до централі.

Членки нашого відділу доглядають і прикрашують церкву, піддержують її фінансово. Членів в т-ві є 28.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$980.06
Приходи в 1960 р.	979.25
Розходи в 1960 р.	358.99
В касі лишилось	1,600.99

Комітет відвідування хворих має свою пушку, до якої кидають членки маленькі лепти на зборах по перекусці. З цього ми покриваємо висилання карток поздоровлення та інше хворим.

Заряд т-ва на 1961 р. — пані: Марія Павлик — голова, Марія Дорогошовець — заст. голови, Текля Ткачик — рекор. секр., Юлія Гайдукевич — касієрка. Контрольна комісія — Анна Федейко, Маланя Човганюк, Катерина Парчевська. Відвідування хворих — Катерина Парчевська, Марія Михайлюк.

Сестриці до церкви — Розалія Федейко, Анна Ференс, Маланя Човганюк і Текля Ткачик. Річні збори відбулися в залі Меморіял Гал 29-го листопада 1960 р.

Марія Павлик — голова
Текля Ткачик — секр.

ТІОДОР, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого товариства ім. О. Кобилянської відбулися 3-го грудня, 1960 року у домі пані Н. Пужняк. Пані Марія Динесик відкрила збори молитвою. На предсідницю вибрано пані І. Гарасимюк, яка перепровадила річні збори. Звіт з річної діяльности здала пані М. Молдован.

Товариство через рік улаштувало два танці з забавами, приготовило один базар, один обід і відбуло спільне Великодне свячене, також один Різдвяний концерт з дітьми недільної школи. На День Матері продавали квітки а під час Великодня продавали писанки для товариства.

Розходи за рік були такі — Товариство дало на умеблювання парафіяльної хати $423.79, на церкву $29.20, щоб купити нові квіти, постарало також посуду для кухні на суму $186.45. Жертвувало на такі фонди: недуга рака 5 дол. на недугу сухіт 5 дол., на Червоний Хрест 5 дол. на умові недуги 5 дол., на організаційний фонд 15 дол. і дарунок для доктора С. Савчука 10 дол. Тов. відбуло десять місячних зборів, і з засідань комітету.

Комітет для відвідування хворих членок у шпиталі сповнив свої обовязки. Заряд т-ва на рік 1961:

Уступаюча голова — Марія Динесик, голова — М. Молдован, заст. голови — Д. Король, секретарка — К. Павчук, Касієрка — І. Чорнописка. Контрольна комісія — І. Гарасимюк і К. Снятинська.

Комітет для відвідування хворих — С. Лукіян і М. Ґаврилюк. Комітет базару — М. Молдован, Д. Король, І. Радиш, К. Павчук, І. Чорнописка і М. Динесик. Комітет для начиння — І. Гарасимюк, Гелена Палій і Гелена Козак. Контрольна комісія знайшла книжки у добрім порядку.

З року 1959 лишилося в касі	$898.61
Приходи за рік 1960	1,016.98
Розходи за рік 1960	1,070.38
В касі осталося	845.21

Марія Динесик, голова
Ірина Гарасимюк, секр.

ВИММЕР, САСК.

Відділ ім. Ольги Басарабової

Річні збори жіночого товариства ім. Ольги Басарабової у Виммер, Саск. відбулися 27-го листопада, 1960 рокук у домі пані Пісак. Предсідницею зборів була пані Г. Маґас, секретаркою пані А. Романюк. Діяльність товариства: за рік відбулося 10 місячних зборів, на яких обговорювалось ріжні справи товариства, перечитувавали обіжники з централі і провінціяльної екзекутиви. Членки улаштували свято роковин Ольги Басарабової та мали Панахиду і перекуску, також в день роковин Т. Шевченка. Членкині приготовили спільне свячене, храмовий обід, причинилися до пікнику і базару, мали два випродажі домашнього печива та пущення. Жертвувало на місцевий шпиталь, Т. Б. на недугу рака, Червоний Хрест і стипендію; жертвували на Інститут П. Могили у Саскатуні, на журнал „Промінь". Товариство працює при церкві та виповнює свій буджет до централі щороку.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. в касі осталось	376.67
Прихід за 1960 рік	303.66
Розхід за 1950 рік	219.45
В касі осталось	460.88

Заряд на рік 1961: голова — Г. Романюк, заст. голови — М. Дробот, секретарка — А. Романюк, касієрка — А. Охітва. Контрольна комісія — Р. Маґас, Дж. Охітва. Се-

стриці — М. Франко, М. Токарчук, А. Охітва, О. Токарська, А. Романюк. Господині — М. Франко, М. Токарчук, Р. Хомікевіч, Р. Маґас.

Г. Романюк, голова
А. Романюк, секр.

ЧИЛИВЕК, Б. К.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. т-ва ім. О. Кобилянської відбулись 25-го лютого 1961 р. в домі пані Анастасії Палиги. Збори відкрила голова пані С. Троян молитвою. Предсідницею зборів була пані Галина Кислінська, секретаркою — пані Анна Крепякевич. Звіти з діяльности здавали — голова пані С. Троян і пані А. Крепякевич.

В минулім році т-во відбуло 8 місячних зборів і 4 засідань заряду. Т-во улаштувало роковини Лесі Українки сходинами в домі пані Лелії Цебрик, реферат про поетку прочитала пані С. Троян. Т-во брало участь у святі Шевченка, якого програму приготовив Всеч. Прот. Д. Стратійчук. Членки помагали дітям з перекускою на свято День Матері. В грудні діти давали концертову програму на свято св. Миколая, яку приготовив Всеч. о. Дебрин, а членки т-ва приготовили дарунки для дітей. Улаштували одну випродаж уживаних речей, перед Великоднем мали один випродаж домашнього печива і один базар, приготовили спільне свячене і обід на храм св. Димитрія. Призначені членки відвідували хворих і дарували квіти. Відпоручниця до Червоного Хреста, пані Р. Григірчак брала акитвну участь в збірках на Червоний Хрест, недуги поліо і артрайтис. Членки давали вишивки на виставу Артс Кавнсил Фестивал і наших чотири членки одержали цертифікати з університету Б. К. за найкращі оригінальні українські вишивки. Товариство належить до Льокальної Жіночої Ради, в якій фінанс. секретаркою є наша членка пані Р. Григірчук, належить т-во і до Артс Кавнсил. Пані С. Троян і пані А. Крепякевич були делеґатками т-ва на провінціяльнім з'їзді СУС у Ванкувері.

Наше т-во, хоч і не велике числом, але діяльне. Членки наші щиро підтримують нашу православну громаду і беруть участь у всіх народніх і церковних ділянках. Членки ходили з колядою під час Різдва. На „Фал Фейр" мали на виставці свої українські вишивки й одержали першу й другу нагороду. Дало наше т-во жертву на памятник у Вінніпеґу.

Фінансовий звіт:

Приходи в 1960 р.	$481.80
Розходи	353.17
В касі осталось	128.65

Заряд т-ва на 1961 р. — пані: Стефанія Троян — голова, Олександра Скрипник — заст. голови, Анна Крепякевич — рекорд. секретарка, Галина Кислінська — касієрка. Контрольна комісія — Василина Візнюк і Олександра Скрипник. Старші сестриці — Анастасія Палиґа, Василина Визнюк і Олександра Скрипник.

С. Троян — голова
А. Крепякевич, секр.

ВИНИЯРД, САСК.
Відділ Доньки України

В протягу року відбулося 6 місячних зборів і одні річні збори та двоє засідань заряду. Товариство приготовило один храмовий обід, одну весільну вечерю, обід на окружний з'їзд для членів Інституту, один базар, один випродаж домашнього печива, одно пущення і один прощальний вечерок в честь наших членів п-ва Марчишин.

Заходами товариства помальовано церкву в середині. Членки ходили колядувати, брали участь в кампанії на Червоний Хрест і недугу рака, розпродали книжечки „Блискуча Зоря", до бібліотеки т-во купило книжку „Останній пророк". Членки продавали білети на розіграву для провінціяльної екзекутиви.

Заряд т-ва на 1961 рік — пані: Антося Добровольська — голова, Анна Ріпак — секретарка, Марія Мочульська — касієрка. Контрольна комісія — Анна Дверничук, Софія Кушнірук і Юлія Дмитрук.

Фінансовий звіт:

З року 1959 осталось	46.86
Прихід в 1960 р.	942.86
Розходи в 1960 р.	989.72
В касі осталось	33.29

Єлисавета Попович, уст, голова
Анна Ріпак — секр.

НИПАВИН, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

Праця в товаристві як і попередньо так і цього року була велика. Членки нашого товариства завзято працювали на церковнім і народнім полі: жертвували 500 дол. на місцеву церкву, також постарали нові чорні ризи і кропило. На Народний Дім товариство жертвувало 200 дол. У нас є недільна школа під проводом учительок Марусі Григор, Надії Стрільчук і Павліни Юзва. Також і рідна школа провадиться у місцевій школі.

За минулий рік відділ відбув 5 місячних зборів. Приготовило т-во Йорданську вечерю у Народнім Домі, одно пущення, спільне свячене, храмовий обід, видали кілька вечер для англійських товариств і мали дуже успішну курячу вечерю. Улаштували один осінний базар як також свято Тараса Шевченка і День Матері. Церковний хор брав участь в фестивалі. Членки давали перекуску коли члени Народного Дому мали забаву з музикою. Сповнили буджет до централі союзу.

Фінансовий звіт:

З року 1959 осталося в касі	$471.25
Прихід в 1960 року	1,729.30
Розходи в 1960 році	1,508.45
В касі осталося	692.10

Річні збори т-ва відбулися в Українськім Народнім Домі в Нипавин на 7-го грудня, 1960 р.

Заряд на 1961 рік увійшли пані — Гафія Пронич — голова, Оксана Мохорюк — заст. голови, Павліна Юзва — секретарка, Надія Стрільчук — касієрка. Контрольна комісія — Фрозина Пікуш, Катерина Словська і Оксана Мохорюк. Сестриці — Марія Дмитерко. Марія Григор і Марія Яремко. Ґардеробчиці — Анна Неверанська і Катерина Словська. Господині — Анна Мельничук і Олена Мисик. Комітет відвідування хворих — Марія Браніцька і Марія Григор. Учительки недільної школи — Надія Стрільчук, Маруся Григор і Павліна Юзва.

Збори закінчено співом „Де згода в родині".

Гафія Пронич, голова
Павліна Юзва, секретарка

СТ. ДЖУЛІЄН
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жіночого товариства ім. Л. Українки відбулися 4-го грудня, 1960 року у Народнім Домі. Збори відкрила голова пані Софія Охітва співом „Царю Небесний". Предсідницею зборів була пані Софія Охітва, секретаркою пані Олена Михайлюк.

Діяльність товариства: В протягу року товариство відбуло 9 місячних

зборів, 3 засідань, 3 обіди, 1 „бейклес" продаж, 2 розігравки, 2 перекуски під час забави у Народнім Домі, видала один поминальний обід, взяли участь в однім базарі і однім пикнику.

Товариство взяло участь у обіді, що відбувся у Зеленім Гаю, Вакав, Саск. на закінчення літніх курсів.

Членкині помагали подорожуючій у клініці Т. Б. в Ст. Джуліен в Народнім Домі.

28-го серпня товариство мало прощальну вечерю для отця і добр. Ю. Туржанських і вручило їм дарунок, а на 4-го вересня т-во мало обід прийняття для о. і добр. М. Стеценка.

Цього року недільну і рідну школу провадять пані Д. Бобкован, пані О. Михайлюк і пан М. Охітва.

Цього року розходи були такі: на місцеву церкву — престіл — 500 дол., на стипендійний фонд — 10 дол., передплата на журнал „Промінь" для шпиталю у Вакав, Саск. — $3.50, на Інститут П. Могили у Саскатуні — 25 дол.

Наш відділ вислав буджет до централі.

Фінансовий звіт:

Осталося з 1959 р.	260.28
Приходи в 1960 р.	1,015.01
Розходи в 1960 р.	720.82
В касі осталося	554.47

Заряд на 1961 рік — пані: С. Охітва — голова, М. Сорокан — заст. голови, О. Михайлюк — секр. Д. Бокшован — касієрка. Господині — С. Процюк, М. Жарий, А. Ю. Михайлюк, М. Угрен, М. Місюра. Контрольна комісія — С. Процюк, Є. Калинка, С. Олексин.

Софія Охітва — голова
Олена Михайлюк — секрк.

ВАСЕТНА, АЛБЕРТА.
Відділ ім. О. Басарабової

Діяльність жіночого т-ва ім. О. Басарабової у Васетна була досить активна. На початку року членки ходили колядувати, улаштували вечерок в роковини Шевченка і приготовили Великодний чай. На День Батька товариство приготовило чайне прийняття, зайнялося обідами на 4 похоронах і приготовило один громадський обід, купувало квіти хворим до шпиталю і вінки помершим членам. Членки т-ва улаштували один базар, жертвувало до церкви 600 дол. на купно лавок, 10 дол. дали на організаційний фонд з приводу відвідин голови Союзу Українок Канади пані С. Пауш. Т-во дало жертву на поборювання недуги рака 10 дол. і купило до церкви фіранки.

Фінансовий звіт:

З року 1959 остало	$1,099.93
Приходи в 1960 р.	560.72
Розходи в 1960 р.	1,130.87
В касі осталось	529.78

Заряд т-ва на 1961 р. пані — Олена Петрик — голова, А. Ванєчко — заст. голови, М. Криса, секретарка, Т. Дегодь — заст. секретарки, К. Макаренко — касієрка. Сестриці до церкви — А. Петрик, А. Ванєчко, Т. Дегодь, Т. Швець, К. Зон.

Олена Петрик, голова
Т. Дегодь, секретарка

СІРКО, МАН.
Відділ ім. св. Ольги

Праця жіночого т-ва ім. св. Ольги в Сірко була слідуюча: на початку року членки ходили колядувати. Перед Великодними святами прибрали церкву. З весною посадили на церковній площі сосни.

Заходами товариства помальовано в середині Народний Дім і докупили посудини до кухні, купили нові столи, коло церкви посадили гарні кквіти та виконували іншу різню роботу в громаді.

Фінансовий звіт:

З року 1959 осталось	$348.84
Прихід в 1960 р.	451.20
Розходи в 1960 р.	623.22
В касі осталось	167.82

Анна Настюк, секр.

СТІНЕН, САСК.
Відділ ім. княгині Ольги

Річні збори жін. т-ва ім. кн. Ольги в Стінен відбулися 15-го грудня 1960 року у домі пані Д. Гунька. Пані М. Н. Козменюк була предсіднщею, а Параска Ґурська секретаркою зборів.

Голова, пані Д. Гунька дала звіт діяльности товариства і подякувала за кооперацію у протягу року. Слідували короткі звіти: пані М. Козменюк — фін. секр., пані М. Вігнан від контрольної комісії і пані Н. Ана ка — господині.

В протягу року відбулося 11 місячних зборів, одно домашне печиво і чай, 3 перекуски на танець, 2 обіди і 3 вечері. Товариство брало участь в ріжних імпрезах при церковній громаді, День Подяки і Храм св. Дмитрія.

Товариство почало Рідну і Недільну школу. Рідну школу учать пані і пан Гуцал.

На Інститут ім. П. Могили в Саскатуні жертвували 75 дол.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$236.32
Прихід в 1960 р.	805.03
Розходи в 1960 р.	561.08
В касі осталось	480.27

Заряд на 1960 рік: Докія Гунька — голова, Анна Гуцал — заступниця, Єлисавета Цуркан — секретарка, М. Вігнан — заст. секр., М. Козменюк — фін. секретарка. Контрольна комісія: П. Ґурська, Н. Анака, М. Вігнан. Сестриці — М. Ґурська, А. Дорощук. Комітет хворих — М. Козменюк, А. Гуцал. Господині — М. Корковська, А. Чегорська, Н. Анака.

Докія Гунька, голова.
Єлисавета Цуркан, секр.

ТОЛСТОЙ, МАН.
Відділ ім. св. Ольги

Річні збори жін. т-ва ім. св. Ольги в Толстой, Ман. відбулися 11-го грудня 1960 р. в Українськім Народнім Домі.

Голова, П. Клавдія Долинчук відкрила збори піснею „Боже, Великий Єдиний".

Предсідницею зборів була Клавдія Долинчук, а секретаркою Павліна Данилейко. Урядниці давали звіт з цілорічної праці. Праця членок ішла досить успішно.

В протягу року т-во відбуло 5 місячних зборів троє засїдань і 3 сходин. Під час Різдвяних свят членки ходили колядувати. На свято День Матері членки вчили дітей на концерт, а по концерті дали перекуску усім присутним.

Т-во займалося рідною школою під час літних вакацій, учителем рідної школи був П. Орест Косован. Видало 5 обідів — Новорічна Вечеря, спільне свячене, храмовий обід, вечерю на шкільний „ґредюейшон" та вечерю провідникам 4-Н клюбу.

Перевели збірку на сліпих. Т-во виповнило свій буджет до централі і дало на стипендійний фонд. Членки брали участь в окружнім з'їзді в Сандавн і в провінціяльнім з'їзді у Вінніпегу.

Пристарали дещо з начиня і електричний чайник на каву.

Фінансовий звіт:

В касі осталось з 1959 р.	$98.16
Прихід в 1960 р.	708.39

Розходи в році 1960	371.26
В касі осталося	435.29

Заряд на рік 1961 — Клавдія Долинчук — голова, Домка Олійник — заступниця голови, Павліна Данилейко — рекордова секретарка, Марія Арсеній — фін. секр., Юстина Фостій — касієрка. Контрольна комісія — Катерина Арсеній, Олеся Колодзїнська, Анна Ткачик, господині — Анна Слабодян, Анастасія Танчак, сестриці — Оксана Велнимен, Анна Слободян.

Клавдія Долинчук, голова
Павліна Данилейко, секр.

ТОРОНТО, ОНТ.
Відділ Тризуб

Річні збори відділу Тризуб відбулися на 12-го грудня 1960 р. в залі при Катедрі св. Володимира в Торонті. Предсідницею зборів була пані І. Вахна, секретаркою пані Галя Цукорник. Членки заряду здавали звіти діяльности.

У минулім році відбулося 10 місячних зборів разом з соціяльними вечорками. Членки нашого відділу брали участь у святкуванні роковин Лесі Українки, у ювілейнім прийнятті для Всеч. о. і добр. Фотій та Владики Михаїла. Приготовили обід на Спільне Свячене. Товариство зарядило святковий обід на закінчення сезону праці, на якім головною бесідницею була пані Пилипюк — голова пров. екзекутиви Союзу з Гемилтону. Улаштували вечерок, на якім була демонстрація вироблювання пасок. Інший цікавий вечерок був з показом як робити капелюшки. На ці вечорки були запрошені сумківці. Членки нашого відділу брали участь в прийняттю для пані Калини Сакалюк, улаштували виставку мод, взяли участь в пікніку з нагоди відкриття літнього сезону оселі. Київ, вислали делеґатку на конференцію СУС у Гемилтоні. Наш відділ доложив всіх можливих старань у всякій місцевій підготовці для домініяльного з'їзду складових організацій СУС у Торонті в м. липні. Членки причинились до річного осіннього базару в Катедрі св. Володимира. Наш відділ входить в склад Комітету Українок Канади в Торонті і має там свою репрезентацію; входить також до Торонтонської Жіночої Ради, до Канадійської Організації Консументів, брали участь в Юнайтед Апіл, в збірці (тег дей) Світового Року Біженця, Інтернаціональнім Інституті.

Заряд т-ва на 1961 р. — пані: І. Вахна — голова, І. Іваночко — уступивша голова, М. Романко — заст. голови, І. Шиповик — рекорд. секретарка, Г. Федьов — кор. секр., С. Карпяк — касієрка. Контрольна комісія — С. Охітва, Є. Коча, С. Олійник. Програмовий комітет — А. Ґазюк, К. Коропецька, М. Слонецька, Л. Янкович. Комітет способів праці— Г. Бойко, Г. Цукорник, О. Турчин. Репрезентантки: до Жіночої Ради — С. Якимик, Н. Парсонс, до Кан. Орг. Консументів — І. Вахна, до Комітету Українок Канади — О. Карманін, О. Приходько, Сестрищі — О. Гамара, Ф. Гункевич.

І. Вахна, голова
І. Шиповик, секр.

РАДВЕЙ, АЛТА.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жіночого т-ва ім. Лесі Українки в Радвей, Алта відбулися 2-го грудня, 1960 р. в домі пані Ольги Венґер. Збори відкрила голова, пані Боєчко. Предсідницею зборів була пані Марія Снайчук, секретаркою Марія Чорна. Звіти з діяльности т-ва здавали пані: Анна Боєчко, С. Квашук, Марія Чорна, Вікторія Торончук, Марія Кіріяк, Наталка Полічук, Ольга Венґер, Ольга Возьмірська. До т-ва належить 30 членок.

В році 1960-тім відбулося 12 місячних зборів. Праця наша почалася так — зорганізовано молодший СУМК ім. Степана Бойка (ґенеральний провідник СУМК). Членки нашого т-ва брали участь в коляді разом з членами церкви і сумківцями. Роковини Шевченка святкували концертом спільними силами СУМК і рідної школи. Відбувся весняний базар ручних робіт і печива з успіхом. Членки помагали церковному зарядові в базарі, що відбувся в листопаді. Т-во приготовило два обіди для церкви, одну вечерю, День Подяки, вечерок Лесі Українки і один бенкет. Т-во купило до парафіяльної хати вітряк, дзвінок на двері і фіранки. До церкви купило хреста і свічники, 6 стінних лямпів, кахлі на підлогу і заложило електричне світло, дало 5 дол. на Червоний Хрест і 5 дол. на поборювання недуги рака. Т-во вислало делеґатку на виставу і на з'їзд до Едмонтону, опікується сумківцями, рідною школою, в якій навчає Всеч. о. Фляк. Інструкторкою сумківців є пані Ілащук. За вказівками централі і спільною працею членок, робота в т-ві йде успішно.

Фінансовий звіт:

З року 1959 осталось	$368.56
Приходи в 1960 р.	566.40
Розходи в 1960 р.	893.11
В касі осталось	41.85

Заряд т-ва на 1961 рік — пані: Анна Боєчко — голова, Марія Снайчук — заст. голови, Марія Чорна — секретарка, Вікторія Торончук — касієрка. Контрольна комісія — Ольга Возмірська, Олена Мулик, Марія Кіріяк. Господині — Наталка Полічук і Марія Кіріяк. Сестриці до церкви — К. Дітлоф, П. Румар, С. Квашук, В. Торончук, Олена Мулик, касієрка до таци — М. Коваль, інструкторка СУМК, А. Ілащук. Надзірна рада — А. Боєчко, М. Снайчук, Вікторія Торончук.

Анна Боєчко, голова.
Марія Чорна, секр.

ЕНДЕВОР, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого т-ва ім. О. Кобилянської у Ендевор відбулися 14 січня 1961 р. в домі пані Анни Корній. Голова т-ва, пані Корній відкрила збори, що їх попередила спільна молитва. Звіт діяльности перечитала пані Олена Вівчар. В минулім році т-во відбуло 10 місячних зборів. Членки ходили колядувати, помагали церковним членкам на храмовий обід, улаштували один обід, вшили спільно ковдру і дали на розігравку з чого прийшло доходу 25 дол., приготовили осінню вечерю.

Фінансовий звіт:

З року 1959 осталось	$286.99
Приходу в 1960 р.	283.33
Розходу в 1960 р.	353.00
В касі остало	216.98

Стараннями членок т-во побудовано в Народнім Домі в кухні шафи, що коштували 110 дол., купили срібне столове начиння, як також тарелі, ринки та інше коштом $36.53.

На цей рік наше членство трошки зменшилось, одні виїхали до іншої місцевости, одну з членок, Марію Чорнобай попрощали ми у вічну дорогу, була вона одна з перших та діяльних членок; хай буде їй вічна память між нами.

Заряд т-ва на 1961 р. пані: Анна Корній — голова, Анна Костачук — заст. голови, Олена Вівчарук — секретарка, Розалія Рутковська — ка-

сієрка. Контрольна комісія — Катерина Ґриба, Марія Юрків. Господині — Марія Юрків і Анна Костачук.

Анна Корній, голова
Олена Вівчарук, секр.

ТОРСБІ, АЛТА.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори жін. т-ва в Торсбі відбулися 4-го грудня 1960 р. в домі пані К. Назар. Збори відкрила голова т-ва пані Назар молитвою. Предсідницею була пані Світлик, секретаркою пані О. Крановська.

Діяльність т-ва: в протягу року т-во відбуло 5 місячних зборів і 3 засідань заряду. Під час Різдвяних свят членкині ходили колядувати. Т-во жертвувало на Інститут св. Івана в Едмонтоні 25 дол., на організаційний фонд Союзу Українок Канади $37.75, на памятник Шевченка 25 дол., на журнал „Промінь" 10 дол. Заходами т-ва приготовлено два обіди і улаштовано Листопадове Свято, де присутні зложили $27.40 на українських інвалідів. Членки приготовили перекуску на прийняття голови Союзу пані С. Пауш. При т-ві існує українська школа в якій учителює пані О. Крановська. Товариство купувало квіти для хворих.

Фінансовий звіт:

З року 1959 остало	$218.07
Приходи в 1960 р.	308.23
Розходи в 1960 р.	244.33
В касі осталось	283.72

Заряд т-ва на 1961 р. — пані: К. Назар — голова, А. Сташко — заст. голови, М. Світлик — секретарка, О. Кіящук — касієрка, сестриця — А. Кіящук, господиня Є. Хариш. Контрольна комісія — О. Крановська, Є. Пирч, А. Сташко.

К. Назар, голова
М. Світлик, секр.

ГУБАРД, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

В минулім році товариство мало 5 місячних зборів, в травні приготовили членки одну перекуску, також приготовили перекуску на День Подяки.

Приходи жін. товариства в минулім році були $63.93.

Наша громада ще молода, маємо ще багато церковних видатків і однак т-во бажає надалі вдержувати звязки з Союзом Українок Канади.

Заряд нашого товариства в 1961 році — пані: Марія Шалмій — голова, Настя Лескович — заст. голови, Софія Пилипів — секретарка, Аделя Ваврух — касієрка.

М. Шалмій, голова
С. Пилипів, касієрка

БЮКЕНЕН, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Наше товариство хоч мале числом, але за те велике духом. Членки щиро ставляться до праці, за те належиться всім признання.

Річні збори відбулися в домі пані А. Роляк 1-го грудня 1960 р.

Голова пані Ю. Талпаш почала збори молитвою, відтак прочитала звіт діяльности з цілорічної праці і подякувала товариству за кооперацію і довіря. Слідували звіти секретарки пані А. Стінки і касієрки пані К. Василів.

До нашого відділу було вписано дві нові членки — пані І. Скорець і пані А. Котик, які працювали враз з іншими.

Діяльність товариства:

Відбулося 10 місячних зборів по домах членок. На зборах обговорювали ріжні надходячі справи, вкладали пляни на дальшу працю, читали обіжники і т. д. При кінці зборів господиня подавала перекуску.

Буджет до централі був вповні виповнений.

На Різдвяні свята декотрі членки разом з молодю ходили колядувати. Для молоді це було щось цікавого в цей спосіб вони привикають до наших звичаїв і традиції. Під весну разом із зарядами Народного Дому і церкви влаштували гру бінґо з чого весь прихід вислали на памятник Тараса Шевченка.

Щоб заробити троха грошей подали обід на зборах Ко-оп.

Занялися спільним свяченим і також приготовили обід на храм. Повище згадані обіди відбулися урочисто з присутністю членів з сусідських громад. о. В. Слюзар, парох нашої громади, все промовляв по обіді даючи гарні поучаючі промови.

В червні в нашу церкву загостив Всеч. о. В. Сенишин і відправив святу літургію перший раз у своїй місцевости — з якої він походить. До церкви прийшло багато знайомих і його родина. По Службі Божій учасники свята зайшли до Нар. Дому на перекуску. Були промови і всі тепло вітали гостя о. Сенишина.

В жовтні відсвяткували День Подяки і заразом мали прийняття для Української Православної Молоді. По Богослуженню всі пішли до Нар. Дому на обід. По обіді промовляли Всеч. о. Слюзар, п. п.: Л. Кий, Є. Василів і гість з Канори і Гр. Стратійчук.

Також в жовтні відбувся базар, що був досить успішний.

В листопаді була продаж голубців і варенників.

Жіноче товариство тримало порядок в церкві і кухні Народного Дому. Докупили начиння, шафку, сіткові двері, і втирачі до начиння.

Пані Ю. Талпаш опікувалася недільною школою до якої учащало 11 дітей. Закінчили школу з забавою.

Фінансово дарували на такі цілі — на Нар. Дім — около 75 дол., на памятник Т. Шевченка 15 дол., Червоний Хрест 5 дол., на фонд недуги серця 3 дол., степендійний фонд 5 дол., Фонд Фундації Наталії Кобринської 5 дол., на фіранки до старечого дому, Канора 25 дол. Запренумерували журнал „Промінь".

Посилали маленькі дарунки хворим членкиням.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось	$ 95.76
Прихід з 1960 р.	462.46
Розхід з 1960 р.	492.58
Осталось в касі	65.64

До заряду на 1961 рік увійшли слідуючі: голова — пані Ю. Талпаш, місто голова — пані Д. Кінащук, секр. — пані А. Стінька, касієрка — пані О. Кий. Контрольна комісія — пані — В. Скварчук, І. Скорець. Господині — пані А. Роляк, А. Стінка, А. Федак. Сестриці — пані А. Роляк, А. Стінка, А. Дорошенко.

Ю. Талпаш, голова
А. Стінка, секретарка

Вшанували пам'ять Івана Франка

29 травня ц. р., в залі Православної Громади при катедрі св. Володимира в Торонті, зібралися членки Союзу Українок, відділ св. кн. Ольги, для вшанування пам'яти нашого славного поета і письменника — Івана Франка.

Урочисті сходини відкрила голова, пані Т. Бевш і покликала на провідницю пані К. Сакалюк.

На ці сходини було запрошено доньку поета, пані Анну Ключко, яка зачитала фраґменти спогадів про дитинство малого Мирона, як в родині називали Франка.

Пані Г. Янішевська задеклямувала прольог до поеми „Нове життя" І. Франка, а пані П. Мушук прочитала оповідання зі шкільних часів малого Мирона.

Вечір дав присутнім дуже багато своїм змістом, що створило урочистий настрій.

По закінченні програми, присутні членки відспівали „Не пора, не пора..."

За чайним столом наша дружня громада провела час у товариській гутірці, а пані А. Ключко одержала гарну китицю квітів.

В. Завадська.

Два Шевченківські концерти

Українці в Британ Колумбії належно виказали цього Шевченківського року свою національну зрілість через вшанування „100-річчя смерти" найбільшого сина України, — Тараса Шевченка.

Однодушно і заздалегідь, під проводом відділу КУК у Ванкувері, спільними силами всіх церков і установ з місцевостей Ванкуверу, Ню Вестмінстер, Волей й Лулу Айленд — зорганізовано й відбуто з великим успіхом два Шевченківські концерти, з яких перший, як концерт 100-ліття смерти поета, в суботу 18 березня ц. р. у залі Елізабет Театр, а другий, такий же — дитячий, в неділю 4-го червня у домівці УНО, у Ванкувері.

Не маємо тут за ціль подавати властивої мистецької оцінки цих концертів, а краще треба бачити їх як спонтанний здвиг, як відрух українського серця, в якому горить полум'яний дух Шевченка.

Безумовно, технічна сторінка концерту перша хапає за серце глядача. І, коли приглянутися до помистецьки уложеної програми, прим. першого концерту й бачити старанне його виконання, то маємо враження, що багато зусиль було вложено виконавцями в цю величну імпрезу.

Спеціяльний Шевченківський Комітет під проводом неперевершеної в цім ділі пані А. Крипс, його програмові й мистецькі ділянки, ведені компитентними особами, як пані: І. Йонґ, Г. Токарик, В. Залубняк, Російчук, О. Варшавська, дальше, пп.: М. Пукіш, М. Татарнюк, А. Данилів, І. Станько, Ф. Гузик, В. Ільчук, І. Заєць, В. Єлиняк, Л. Пелих, С. Крипс, І. Пушка, оо. Н. Дебрин і В. Підскальний, по багатомісячній підготовці програми, реклями, тощо — виконали своє завдання в міру даних можливостей бездоганно.

Сама мистецька програма, що вміщувала понад 350 співаків і хориграфічних виконавців, від найстарших до дітей — являла собою одну пов'язану інсценізованими образами цілість, що мала висвітлити не деклямації й спів, а головні ідеї творчости вічного Тараса, які кличуть до нас з його високої могили з-над Дніпра. Ці ідеї вічні, актуальні й всеохоплюючі, бо наказують: „Святого Господа..." й „Свою Україну любіть..." До цих ідей, в цей критичний для нас тут час зблизитися — і була ціль програми.

Шукати помилок і недотягнень в такій великодушній праці — було б нищим всякої критики, браком найменшого почуття української гідности й просто — підло, бо концерт цей осягнув свою ціль і мав небувалий до тепер тут і неожиданий успіх. Про це свідчить брак місць в 3-тисячній залі, приявність неукраїнської публики, високоурядові писемні привіти, бесіда мейора Ванкуверу на концерті, проклямування ним „Шевченківського Тижня" й відзначення його на всій почтовій кореспонденції, накінець наскрізь позитивна критика англомовної преси, а головно сильне духове піднесення глядачів, що напевно матиме дборий вплив на українське суспільство ванкуверщини.

Передовсім, беззастережна співпраця всіх церков і установ — це відрадне явище Шевченківського „Братолюбія" й „Єдиномислія" і доказ того, що як хочемо, то можемо „розкуватися" від духового рабства й страху перед чужими панами, що є зовнішніми, ворожими нам силами, а то й власних амбіцій й пристрастей.

Мистецький рівень концерту, мимо малих недотягнень — був на неожиданій висоті. Деякі глибоко захоплюючі образи, похід дітей, сільські сцени, і т .д., та своєрідне переведення коментатором програми надало концертові особливої мистецької краси. Влаштована нашим жіноцтвом у приміщенні концертової залі вистава домашнього мистецтва-доповнила цю глибоко відчуту торжественність.

Другий концерт, цебто дитячий, 4-го червня, ц. р., під проводом того-ж Шевченківського Комітету, очоленого панею А. Крипс, з додатком учительських сил Рідних і Недільних Шкіл та молодечих організацій: СУС і СУМК з вичислених місцевостей (особи: оо. О. Костюк, Н. Дебрин, В. Підска-

льний, пані. добр. Костюк, Н. Данилів, І. Ковальчук, Я. Татарнюк, Я. Солтис, С. Токар, і інші) — відбувся в меншім розмірі, але з належним успіхом. Тут відсвятковано дитячими й юними серцями 100-річчя смерти пророка України, і, безперечно, з тою самою метою: вщипити в серцях утікаючого від нас молодого покоління найактуальніше з Шевченківських гасел: „І чужому научайтесь і свого не цурайтесь" І цей концерт осягнув свою ціль і уважається черговим успіхом в національнім вихованні наших дітей української колонії ванкуверщини.

Ще одне, під кутом огляду цих концертів важне — слід тут підкреслити, а саме: українське жіноцтво ванкуверщини включилося цілою їх душею в цю велику працю відзначення 100-их роковин смерти Тараса Шевченка, і гідно це своє завдання виконало, на чолі з головою Комітету пані А. Крипс. Українська жінка як мати, що проходить тут страждання „розп'яття" її любови між рідною змелею й її рідними дітьми — вже канадійцями, чи не найглибше змогла відчути розпучливий біль і крик пристрастної Шевченкової музи: „Свою Україну любіть...", а тут це значить: зберігати українську родину й молоде покоління. Тому, львину часитну успішности концертів — без пересади—слід приписати жінці-матері й передовсім їй висловити подяку й признання за виконану працю й перенесені терпіння.

К. Дебрин.

Бо хто матір забуває,
Того Бог карає...

Т. Шевченко

Порадьте

в справі дивацьких слів в українській розговірній мові.

Хвальна редакціє:

Маючи наш журнал, рішила я поділитися деякими н а ш и м и життєвими проблемами, — багато їх є, але не всі вони однакові, і завважують чимало у нашім щоденнім житті. От візьмім хоч би нашу українську мову по наших домах у щоденному вжитку в Канаді. Скільки там невластивих спотворних слів, що засмічують нашу мову. Якось ті слова увійшли до вжитку і все нові добавляються. Якось то при розмові з однією панею, яка оповідала мені щось із свого родинного життя висловилась, що вона „дизапірила", інше знов „кенала", а ще інша аж гень з „весту" приїхала. І якось сумно та страшно робиться при такій гутірці з людьми. Краса нашої рідної мови засмічується словами, що не належить до жодної мови, а перекручені з англійської мови слова на свій лад. Тут я подаю ряд слів, які прошу помістити і до кожного додати властиве українській мові слово.

Штор (по-англійськи „стор") — крамниця, склеп; бейзмент — пивниця; китчен — кухня; пічер — знимка, фото, малюнок; ливінґ рум — світлиця, вітальня; бедрум — спальня; вест (він приїхав з весту) — захід, (він приїхав із заходу); лайна (що вішати білизну) — шнурок або линва; честерфілд — диван, або м'які меблі; сайдвок — хідник; карпет і раґ — килим; ґара — автомобіль; бас — автобус; трин — поїзд; тикет — білет; ковт — плащ; фирковт — футро; кенувати — презервувати; кен — консерва; кушьон — декоративна подушка; пічоси — бросквини; штемплі — поштові значки, або марки; копик — горнятко; фенс — паркан; бакса — скринька; робури — ґальоші; гамер — молоток; бескет — кошик і т. д. А ще хотіла до того всього додати слово „місис" (дехто ще й каже мисисуню). Як воно це все Вам виглядає?

Мирослава.

Від редакції:

Насамперед про слово „місис". Воно не властиве в українській мові, бо маємо слово „пані", а коли вже уживаємо в англійській мові „Mrs" то треба конче додати до нього прізвище, в іншім випадку воно буде свідчити, про неосвіченість, брак етики, і взагалі назадництво.

Що ж до слів, які замішалися в українську мову, про які вище згадуємо, то здається, що їх тепер менше вживають як колись. Проти цього явища вів довший час боротьбу „Український Голос". Згоджуємось з Вами, що така мова — це мова засмічена перекрученими і звихненими словами взятої з англійської мови. Таких висловів повинна вистерігатися кожна культурна людина, і не тільки вистерігатися, але й встидатися за них.

ПРАЦЮЮЧІ ЖІНКИ В КАНАДІ

Булетин „Нюз Сервис", що виходить в Монтреалі подає деякі найновіші дані про працюючих в Канаді жінок.

І так, протягом 60-ти років кількість жінок, що працюють для заробітку зросла в сім разів.

В теперішню пору 28 відсотків канадійських жінок і дівчат, починаючи з віку 14 років, працюють для заробітку ,отже

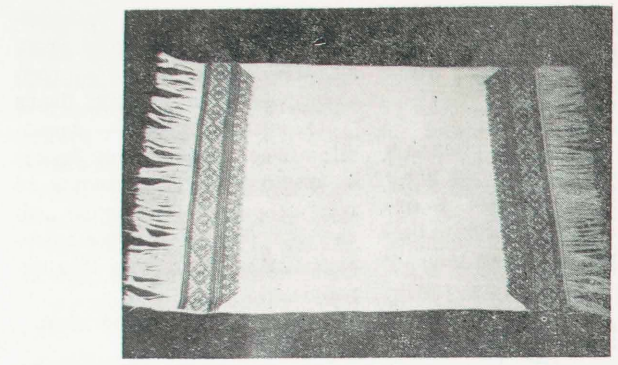

D.M.C. ■ червоне ✓ зелене ○ жовте

разом виходить 1,675,000 осіб. Ці жінки становлять одну четверту всієї робочої сили в Канаді. Приблизно половина з них це жінки заміжні, що вважається одним з найбільш революційних явищ.

Під час і після другої світової війни значно зросла кількість працюючих заміжних жінок у групі віку до 24 роки. Зросла також пропорція заміжних жінок працюючих для заробітку. На кожних 10 жінок в Канаді дві працюють для заробітку.

З інших серйозних змін у структурі робітничої сили треба згадати зріст кількости жінок, які працюють для заробітку у віці 45-64 років. Кількість працюючих жінок у віці 35-45 років також зросла. Зате, хоч кількість працюючих молодих дівчат більша ніж 10 років тому, однак процентово та кількість зменшилася.

Жінки працюють в різних фахах, однак існує тенденція в концентрації в певних галузях праці. 81 відсоток знаходяться в 4-ох великих групах зайнять: 31 відсоток це робітниці умової праці, 23 відсотки це обслуговуючий персонал, 16 відсотків працюють професійно і 11 відсотків по фабриках.

У вільних професіях три четверті кількости жінок — це учительки або медсестри, 45 відсотків учительок і 50 відсотків медсестер — це заміжні жінки.

НИЗИНКА

Подаємо доріжку виконану низинковим стібом. Розмір цієї доріжки 15x11 цалів. Вузький низинковий взір, виконаний по обох кінцях доріжки. Таких доріжок ніколи не забагато в хаті, на них все знайдеться потреба.

Полотно до вишивки вживати біле ірляндське льонне.

Нитки D.M.C., тло вишивки темно-червоне 814, заповнення жовта 742, зелена 699, косечка чорна.

За для поширення взору можна вишити два або три рядки косечки, перший ряд чорна, другий ряд помішати ті самі краски що вживаємо на взір, третій ряд чорна.

Для філії музею у Вінніпеґу опрацювала:

Евдокія Павлюкевич.

НОВІ КНИЖКИ

Знайомі обличчя—Іван Боднарчук. Збірка оповідань. Накладом автора. Друкована в друкарні „Тризуб" у Вінніпеґу. Обкладинка мистця М. Левицького. Стор. 109. Збірка містить 16 оповідань.

Багато гарного належиться сказати про цю нову збірку оповідань молодого автора. Є письменники, які починають з високa, їх літературні дебюти, здавалось би заповідають великі надії, можна б від них сподіватись нових клясичних творів, але в короткому часі вони розводнюють свої сюжети до найдрібніших незначних деталів та стають нудні й нецікаві, інші знову починають здолини, так би мовити з перших щаблів і йдуть угору. До тих останніх належить молодий письменник Іван Боднарчук, який живе тепер у Торонті.

Це з ряду третя книжка, яку автор видав у Канаді. Його

оповідання, головно провідна думка кожного твору виведена вже вправною рукою мистця нуртує в глибині твору. Життя зі своїми подіями самі за себе говорять, що автор хоче сказати цим, або іншим оповіданням, немає тут тієї „пропаганди", яку дуже часто вкладають сучасні автори в уста своїх героїв. А мова прекрасна. Високе мистецтво слова і таке щире, таке сердечне тепло віє від кожного його вислову, що мило зворушує. В трагічних моментах оповідань він так глибоко в кількох рядках огорне теплом своєї душі людину страждаючу, але достойну, з почуттям своєї власної гідности — будь це чоловік, жінка, чи й навіть діти. Особливим теплом любови наділює письменник дітей; дітей, що передчасно зазнають кривду, чи то з причини соціяльного устрою, чи через нерозуміння батьків дитячої душі.

Наче низка перел нанизаних на шнурочок, така принадна й чудова нова збірочка „Знайомі обличчя". Ось у оповіданні „Малі скитальці" двойко дітей і мати блукають світами і ціль їх повернутися додому, бо „батько не знатиме де шукати нас".

„Над селом звурдилась темінь, небо перехрещують блискавки, в сутінках ночі на поля падають світляні стовпи, десь здалека долітає плач немовляти".

Або в іншім місці про них же „Ішли. Йшов гурт. Перехрещувалися теж шляхи, вони переступали багато рейок. Утрамбовували нові дороги, все за сонцем, все на захід і на захід. Раз їм сонце губилось на просторих полях, раз у темних нетрях, з'являлось між каштановими мурами, кликало за гори".

А в оповіданні „Високий камінь" діти жаліються, що „мама" вдалася нам нікудишня. З перев'язаною головою сидить собі гень у причільному вікні і дивиться на чорну ріллю... Разом з тим як відобрали в нас землю, відобрали в неї й розум".

А мати тая блукає полями, огородами і говорить до себе: „Поорали межі, стежки, повикидали придорожні стовпи, помішали людьми і я не потраплю додому. Покажіть мені стежку до дітей".

А в самій основі автор того ж оповідання показує образ страшної нужди і горя розбитої родини совєтським ладом, бо тато десь в армії, мати збожеволіла з горя, а діти без хліба і притулку блукають голодні, обдерті: Це образ сьогоднішньої України.

Іван Боднарчук це дійсний майстер слова, це мистець з ласки Божої, і можна сподіватися, що ще не одним таким збірником обдарує нас автор збірки „Знайомі обличчя".

Н. К.

КИШЕНЬКОВИЙ „КОБЗАР"

На книжковім ринку появилось чудового видання кишенькового формату „Кобзар" Тараса Шевченка. Є це ювілейне видання в 100-ті роковини смерті Тараса Шевченка за редакцією проф. Яр. Рудницького, видання Української Вільної Академії Наук, Інститут Шевченкознавства, Вінніпеґ, 1961 рік. В оправі з золотими витисками і портретом поета.

Ціна $2.50 за примірник.

Набути можна по всіх книгарнях.

ВИДАННЯ ЩО МОЖЕТЕ ЗАМОВЛЯТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Чверть Століття на Громадській Ниві (повинна мати кожна членка)	$4.25
Мистецка Книжка Ukrainian Embroidery Desings and stitches	4.00
„Нашим Найменшим" (віршики, пісні, байочки, гри, для маленьких)	1.50
Мистецькі Скарби Українських Вишивок	1.75
Три Сильветки — написав проф. Л. Білецький	1.50
„Подорож по Україні" — мапа і лекції для молодих дітей	2.00
„Програма Музею Союзу" Museum and handicraft	.25
Статут Союзу Українок Канади	.25
Колядник для дітей, з нотами і словами, написав проф. С. Яременко	.75
Передплата на журнал „Промінь"	3.50 на рік
Блискуча Зоря	.50
Куховарська Книжка by (Savella Stechishin) Traditional Ukrainian Cookery.	5.50

ЗАМОВЛЕННЯ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
203 Union Bldg. Edmonton, Alberta.

DOMINION RESTAURANT

"Air Conditioned"

Have the Best Meals

in North Battleford for Saskatchewan

Lucyk's Book & Gift Shop

School and office supplies, China,

Gifts and Greeting cards

North Battleford, Sask.

Fort Motel Battleford's Newest

Fort Motel Battleford's newest pleasantly located (at the) junction highway 5—40—4 West.

Spacious grounds fully modern
Single, double & family units with:

Kitchenette, T.V. phones, swimming pool. Adjacent to Esso and restaurant. Reservation accepted by letter or wire. Ph. 937-2651 Battleford, Sask.

НАЙКРАЩЕ ЗАВЕДЕННЯ ДЛЯ ЧИЩЕННЯ ВАШОГО ОДЯГУ!

KINGSWAY DRY CLEANING

9232—111 Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 477—2710

Петро Федьо і **Пилип Коваль,** власники

For the "REST" of your life

Stay at the

AUDITORIUM HOTEL

D. G. LUTZAK, Mgr.

Northbattleford, Sask. Phone 445-2456

НАЙКРАЩІ КВІТИ НА ВСЯКУ ОКАЗІЮ!

Michael's Flowers

9712—111 Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 477—4025

Марія Бісюк, власник

THE ROXY PHOTO STUDIO

and

PHOTOGRAPHIC SUPPLY STORE

Box 217 — North Battleford, Sask.

ВІДСВІЖУЮЧІ НАПИТКИ ДОБІРНОЇ ЯКОСТИ!

Prairie Rose Manufacturing Co. Ltd.

9611—104 Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 422—1881

Василь Гавриляк, власник

УКРАЇНСЬКІ ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

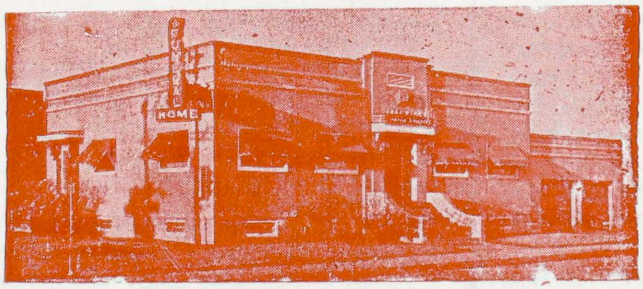

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамуванню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

PARK MEMORIAL FUNERAL DIRECTORS

9709—111th Ave. Phones 22331 and 41633 Edmonton, Alta.

Відділи в таких містах :

Vegreville, Alta., Phone 2011. Lamont, Alta., Phone 53

Smoky Lake, Alta. Myrnam, Alta. Vilna, Alta.

Mayerthorpe, Alta. Wildwood, Alta.

В. М. СМОЛИК, управитель.

P 22
SAMYCIA MRS S JAN 62
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA